

bil være det neste. Det er en ganske grei ordning. Vi vet da i hvert fall når vi skal gå i dekning. Vi må alle støtte de innkalte, som nu står i første linje i vår kamp. Det er et avgjørende kapittel i hjemmefrontens innsats som nu står for døren. Heller ikke de som på grunn av uttjent arbeidstjeneste eller av annen årsak vilde gått fri i første omgang må møte frem. Det er selve registreringen som er viktig for nazistene. Vi må fra første stund av vise dem at deres apparat faller i fisk. Husk: "Så lenge vi står samlet, kan vi ikke slås".

NYHETENE FRA LONDON DEN 19. MAI KL. 18.30.

Etter Cassinos fall har den 5. og 8. armé hurtig utnyttet de opnådde fordeler og er nu allerede kommet i kontakt med tyskernes neste forsvarslinje, Adolf Hitlerlinjen. Franske og amerikanske styrker rykker hurtig frem sør for Liridalen, der Formia er inntatt. Hele halvøen ved Gaeta i fare for å bli omringet av disse styrker, som får effektiv støtte av flaten, som beskytter de tyske stillinger. Polakken som gjorde et slikt glimrende arbeid ved inntagelsen av Cassinoklostret rykker hurtig frem langs Catalinaveien og står nu bare 2 km. fra Piedimonte. Lenger vest overser de allierte tropper nu byen Pontecorvo, som er nøkkelstillingen i Hitlerlinjen. Hittil er det tatt ialt 7.000 fanger siden offensivens begynnelse, derav 1.500 av den berømte 1. fallskjermdivisjon, som inntok Rotterdam og Kreta. Det var igar 2.000 flyutfall fra Italiafronten. Frosimone på veien mot Rom kraftig bombet. Det er gitt ordre om evakuering av Genua og andre byer langs den italienske riviera. Evakueringen må iverksettes innen kl. 24. natt til søndag. Igar ble oljefeltene ved Poesti, banegårder i Beograd og Nis kraftig angrepet. 13 bombe- og 8 jagerfly tapt. 14 tyske jagere skutt ned. 3 tyske skin senket og 2 skadet utenfor den Dalmatiske kyst. Tito melder om god fremgang mot tyskerne på 3 avsnitt i øst-Bosnia. Den kroatisk statssekretær Georgewitsch skutt av ukjente gjerningsmenn igar.

Berlin/Braunschweigområdet var gjenstand for et kraftig angrep idag. Mosquitos og Taifos var over Nord-Frankrike. I løpet av de 10 første dager i mai ble det gjort ialt 41.000 utfall over Europa. 216 tyske fly skutt ned. Egne tap 233 fly, mindre enn 1%. Eden oplyste i underhuset idag at det foreligger melding om at 47 allierte flyoffiserer, derav 2 norske er blitt skutt av tyskerne idet de forsøkte å undslippe fra krigsfangenskap. Den engelske regjering protesterer og krever utgreielse og forklaring om hvorfor tilfellet ikke er blitt rapportert. Fra østfronten meldes at russerne har slutt tilbake tyske patruljeutfall ved Vitebsk og at de har tatt et viktig høide-drag på vestsiden av nedre Dnjestr. I Burma har amerikansk/kinesiske tropper under Merrill trengt langt inn i Mogaundalen og har tatt japanernes viktigste stilling og flyplass i dette avsnitt, byen Meisina. Det er her opprettet en ny forbindelseslinje mellom India og Kina, og har som sådant stor betydning. General Smuts holdt igar tale i Birmingham der han bl. a. sa. at den tyske festning skulde bli angrepet fra 3 kanter, fra øst av russerne, fra Atlanterhavet og Middelhavet av de anglo/amerikanske styrker. Den 2 front er allerede begynt i og med de voldsomme flyangrep og vil snart bli etterfulgt av operasjoner tillands. Ikke bare en front, men alle 3 sammen vil gjøre utslaget. Middelhavsområdet vil kanskje være det avgjørende.

Oslo. Det er inatt gjort innbrudd i Norsk Watsons lokaler i Rådhusgaten, hvor Norges eneste kortregistreringsmaskin er ødelagt. Den kunde registrere op til 20.000 kort i timen. Mange advokater er i den senere tid arrestert og fratatt sine formuer. De hadde ikke meldt sine fullmektiger til arbeidskontorene. Den vilde være en naturlig ting for deres kolleger å innlevere sine bevillinger som protest mot dette overgrep.

Hallen
Bor

VI SLÅR FAST: - Vi har hørt mange som undrer sig over hvilken politisk retning "Kongespeilet" representerer. Mange tror vi går inn for en ytterliggaaende politikk i en eller annen retning siden vi vil aktivisere den norske hjemmefront. Partien har nu i mange år vært at vi skal holde fronten ubrutt, ikke la fienden trenge inn på vaare enemerk, ikke la den nazifisere vaar ungdom, vaar skole, vaar kirke og vaar liv i et hele tatt. Dette er lykke for oss, linjen har vært riktig. Det norske folk i sin helhet slutter idag etter over 4 aars okkupasjon op om sine gamle idealer. Nazistenes propagandatriks har ikke bluffet oss, deres utallige voldshandlinger har ikke rørt oss. Men idag, da tyskerne i sin desperasjon er gått til et avgjørende skritt: å mobilisere vaar ungdom til innsats mot alt vi har kjempet for, har vi sagt nei, nei på en maate som gir gjenlyd over hele den frie verden. Men det nytter ikke bare å nekte, det må også settes noget inn for å vise at vi mener hva vi har sagt. Det er den eneste tale tyskerne forstaar. Hvis vi bare sier nei til mobiliseringen, men blir sittende rolig å venter til vi blir hentet, hva hjelper det da å nekte? Det er her vi mener at vi må gi uttrykk for den mening som rører sig blandt folk, siden vi nu en gang i en tid da hver fri mann er avskåret fra offentlig å si sin mening, allikevel er i stann til å si vaar. Og den er: Hit, men ikke lenger. Vi skal la tyskerne vite at på tvers av all deres terror, på tvers av alle deres trusler, skal vi vite å hevde vaart standpunkt. Vi skal ikke hjelpe dem å forlenge krigen, en dag, ikke en eneste time. Det er vaar politikk, og bak den staar hver nordmann, uansett tidligere politiske opfatning. Det er bakgrunnen for alt som skjer her i landet idag: Hit, men ikke lenger.

TAUSHET ER LØSENDET. Slik som det blir arbeidet på hjemmefronten idag er det ikke til å undras at mange hører om tiltak som er i gang, og mange som blir opfordret til aktivt arbejde. Især gjelder dette kvinnene. Nu mer enn noensinne kjeller det å holde tett med hva en hører. Husk: et eneste uoverlagt ord kan koste en eller flere av dine landsmenn livet. Gestapo arbeider febrilsk og deres "demsteler" er løse på avtrekkes. Derfor: Hold tett, vi har ikke raad til flere tap.

VI KAN MEDDELE - at den 30. mai om natten sprang A/S Per Kures store anlegg på Hasle, som nylig var blitt erklært for krigsviktig i forbindelse med eksplosjoner, og brante siden ned. På Transformatoranlegget var det total skade. Vaktmestoren og bedriftsvernede ble avvepnet men nedlaast i tilfluktsrummet. Ingen personskader. - at tyskerne i nærmeste fremtid skal trekke 2 divisjoner vekk fra Norge. 5.000 mann er allerede utskibet. Istedenfor disse er det kommet med d/s "Warto" 1.000 ukrainske quislinger. Disse som var kledd i filer er hovedsaklig stasjonert ved Stavanger og på Sørlandet. - at Otto Karuds Bilverksted i Pilestrødet 27 den 30. mai ved 21-tiden er blitt ødelagt ved eksplosjon og brann. Verkstedet arbeidet for tyskerne - at den 29. mai om kvelden ble en tysk gestapomann beskytt i Fredriksgate utenfor Historisk Museum. Han ble ført til Kriegslazaret Sinsen. - at Petter Engen, underofficer i marinen, hjalp tyskerne inn Oslofjorden 1940. Han arbeider nu i Sicherheitsdienst. - at fylkesleder i Finmark, Rudolf Kaugen, nylig var på oslobesøk. Sammen med en mann og en kvinne kom han på en rangel, og ble senere arrestert p. gr. av fyll og bråk. Kvinnen var da nesten naken og maatte ha politiets hjelp til å ta bukkene på, da selskapet ble sendt til nr. 19. De arresterte var Nord-Norges representanter i foreningen "Sol i arbeid". Riktig et fornøielig medlemsskap, later det til. - at den 26. mai ved 6-tiden om morgenen kolliderte en norsk persbil med en tysk politibil på hjørnet av Torvøsten og Henrik Ibsensgate. Den norske bil ble ført av landsleder Odd Fossum, ledsaget av frøken Berghild Wathne, ansatt i Landsorganisasjonen. Fossum var for

anledningen totalt beruset, Tyskebalen var helt ødelagt, og Fossum gjorde for saa vidt grundig arbeid, idet alle ombordværende 6 tyskere ble sterkt skadd. Fossum ble ført til Grønland Politistasjon, hvor han ble puttet i fyllearresten, hvorfra han neste dag ble hentet av tysk politi. Som eksempel paa gjellende rett og "nyordning" innen sivilrettsvesen vil vi ikke undlate aa nevne at Fossum allerede den 30. mai var paa frifot. Det kan ha sin interesse aa gjøre oppmerksom paa at Fossum, som er født 5/12-1903 paa Elverum, bor paa Røa i Vekkerøveien 186.

at det nu foregaar kamper mellom nordmenn og tyskere nord for Trevaan ved Eina. Narmere enkeltheter savnes. Tyskerne har ført frem førstetrupene av rullende materiell og artilleri, og skal ogsaa ha rekvirert bombefly fra Fernabø. De er meget uvillige til aa angripe i skogene. Minst 3 drepte tyskere er ført til Brandbu.

at det Pinseaften fandt en pussig episode sted i Kirkedepartementet - pussig hvis ikke bakgrunnen hadde vært saa dyster. Like før arbeidstidens slutt fikk departementfunksjonærene hver for sig stukket i haenden et papir hvorpaa sto stillet spørsmålet: Er De for eller mot kommunismen? Betenkningstiden var 10 minutter. Ingen andre enn de faa N.S.-funksjonærer svarte som ministeren ønsket. De fleste leverte visstnok papiret blankt tilbake. Er det paa den maaten quislingene vil faa "det overveldende flertall av det norske folk" til aa bekjenne sig til kommunismen?

Nyhete fra London onsdag den 31. mai 1944 kl. 18.30.

Sørfronten. Paa den 40 km. lange linjen mellom Valmontone og havet raser et voldsomt slag. Tyskerne kaster sine reserver inn for aa stanse den framrykkende 5. arme, som har gått over Moletta-elva, inntatt Ardea og dermed øket truselen mot tyskernes høyre fløy. Mot tyskernes venstre fløy presser 8. arme paa. Tyskerne har bare noen faa retrettveier igjen. De allierte står 7 km. fra Frossinone. Partisanene i Nord-Italia øker sin virksomhet og gaar offensivt til verks. Verst er det for tyskerne omkring Florens og Arezzo.

Vestfronten. I dag har over 300 amerikanske bombefly eskortert av over 1200 jagere bombet skiftetøntene i Hamm, Osnabrück, Schwerte og Søst i Vesttyskland. Flyplassen ved Luxey i Elsass ble ogsaa bombet. I natt anrep engelske fly mal i Nordfrankrike og Leverkusen ved Köln. Besatning ble drept ut minor. Ingen fly gikk tapt i natt. 81 tyske fly ble skutt ned i gar, 35 allierte savnes.

Østfronten. Etter 6 ukers stillstand og russisk oppmarsj har tyskerne gått til et kraftig angrep paa smal front ved Jessy i Romania. Det er et tydelig forsøk paa aa forpurre russernes forestående offensiv. Russernes forsvarte seg kraftig, og tyskerne mistet 50 tanks og 36 fly.

Bulgaria. Filoff skal være kommet tilbake til Sofia med ultimatum fra Hitler om aa søke samarbeidet med Tyskland og bryte diplomatforbindelsen med Russland.

Tyskerne påstår at deres ubaater i mai 1944 har senket 12 skip paa tils. 60.000 brt., mindre enn de påsted aa ha senket i april. Tyskerne mister en ubaat for hvert skip de påstaar at de senker.

De alliertes flyproduksjon er nae 10.000 fly om maaned, nesten 5 ganger mer enn tyskernes.

I de siste 4 døgn har de allierte hatt gjennomsnittlig 9.000 oppstigninger pr. døgn, derav ca. 6.000 fra England og 3.000 fra Italia. En tysk soldat som ble fanget i Italia sa at dette var verre enn Russland. Vi har nesten ikke flybeskyttelse, sa han. Tyskernes retrettvanskeligheter i Italia er store. Igaar kjørte flere hundre biler seg fast paa en av hovedveiene. 79 av dem ble ødelagt.

HUSK: ALLE MAA STØTTE DE UNGES FRONT - SAA LENGE VI
STAAER SAMLET, KAN VI IKKE SLAAES.

Den 9. juni 1944.

KONGESPEILET.

Nr. 14 - 1. aarg.

NORGES STILLING ETTER KRIGEN. Kong Haakon talte onsdag paa et stort møte i det Internasjonale Presseforbund i London, hvor han var innbudt som gjest. Formannen, den russiske journalist Rothstein, hyladet i aa være vår konge og den innsats det norske folk hjemme og ute har ydet i kampen mot den felles fiende. Deretter talte H.M. Kongen. Det er ganske spontant at vår kloke og fremsynte konge hovedsakelig har tatt opp etterkrigstiden og de problemer som da kommer til aa løse sig. Han understreket sterkt at det maa oprettes en mellomfolkelig ordning med organer bak sig, sterke nok til aa bevare freden mot eventuelle aggressive nasjoner. Det er ganske klart, sa han, at i en internasjonalt ordning, hvilken form den saa enn maatte faa, kommer størstedelen til aa spille en stor rolle. Men kongen understreket sterkt at ogsaa de smaa nasjoner maa faa plass ved raadsbordet og at de maa være med og berømme alle viktige spørsmål helt fra første stund av. Det er meget interessant at kong Haakon kommer med disse uttalelser nu - i et øieblik da alle de Forenede Nasjoners anstrengelser staar sammen som en mann, som har absolutt og fullstendig forføiningsrett over alle deres krefter. Den allierte Overkommandos sjef er idag vår øverste leder og vil fortsette aa være det til tyskerne er slaatt. Det er ganske morsomt aa tenke paa at det er det av nazistene latterliggjorte demokratiske system som har skapt denne situasjon, hvor en mann har til sin fulle disposisjon jeg vet ikke hvor mange frivillig forenede nasjoners armeer og det uhyre produktionsapparat som staar bak disse i mange land. Hvor Tyskland under Hitler maa påske sine "forbundne" landskaster fram til fronten, gaar de allierte demokratiske stater frivillig og med helt sitt hjerte paa hva synes dem usundt og galt. Og nettop i dette øieblik, da alle krefter er forenet under en manns ledelse til den avgjørende kamp, staar vår folkevalgte konge fram og sier fra at ogsaa de verdier som forvaltes av de smaa nasjoner paa de kulturelle, politiske og kommersielle omraader maa ha part i de avgjørelser som maa treffes naar linjene for den fremtidige verdens liv skal stikkes ut. Vi, og de fleste andre smaa nasjoner i Europa, har ogsaa hatt ganske mange ting aa lære under denne krigen. Vi har gjennom den nasjonale samkjensle vi har levd oss inn i paa hjemmefronten, lært at uten enighet, uten aa sta sammen, kommer vi ingen vei. Vi har paa egen kropp lært hva det vil si aa være uten et fritt mellomfolkelig varebytte. Vi har lært hva det betyr aa leve i et rettsløst land. Vi har lært hva det er aa bli underkøstet en ensrettet, stupid, agitatorisk presse og propaganda. Vi har lært aa knytte hendene under et terroristisk skrekkevalde. Vi har kjempet mot disse ting i 4 lange, harde aar, og vi skal ogsaa gaar med løftet hode gjennom den tiden vi har igjen. Med de erfaringer vi og de andre smaa folk har bak oss, som kan være nyttige nok aa bringe med sig i det mellomfolkelige samarbeid, mener vi aa ha og krever rett til aa være med rundt raadsbordet naar nye veier skal stikkes ut. Og det gladelige er at det gaar som en rød traad gjennom alle tiltak for etterkrigstiden at alle land, enten de er store eller smaa, skal ha anledning til aa gjøre sitt standpunkt gjeldende i alle saker som angaar dem. Dette syn paa forholdet mellom de store og de smaa stater begynner allerede aa gi sig utslag i praktiske resultater. Vi peker bare paa traktatene mellom England, U.S.A. og Russland paa den ene side og Norge, Holland og Belgia paa den annen, gjennom hvilke er sikret at de smaa stater faar sin fulle suverenitet etterhvert som deres omraader blir befridd. Vi tror det var meget disse ting vår konge tenkte paa naar han i disse storkrigens avgjørende dager gir uttrykk for at Norge er mer enn beredt til aa ta paa sig de byrder som en sterk internasjonal organisasjon etter krigen vil føre med sig.

ÅRHEITENGA LONDON DEN 8. JUNI KL. 18.30:
Inatt fandt det sted eksplosjon i Norske Folks lokaler i Akersgaten. Den siste kortregis treringsmaskin ble totalt ødelagt.

Sambandskontoret

NYHETENE FRA LONDON TORSDAG DEN 8. JUNI 1944 kl. 18,30:

I Normandie har de allierte tropper tatt Bayeux, steier inne i Caen og flere andre steder et godt stykke inne i landet. Tropper som var landsatt fra sjøen har oppnådd kontakt med tropper som var sluppet ned fra luften. Det er opprettet startbaner og landingsbelter for allierte fly i kampområdet i Frankrike. Veien mellom Bayeux og Caen er brutt paa flere steder tross hissig tysk motstand. Det raser harde tank- og artillerislag. Allierte fly gjorde 9.000 utfall igaar og angrep maal fra Seinen til Biscaya. Kanonstillinger og personell, stabsbiler og tog ble bombet fra lav høide. Den tyske luftmotstand var av liten betydning. Allierte transportfly har fraktet store mengder antitank-kanoner og annet materiell over kanalen. Det var voldsom glede da de allierte stridsvogner rullet gjennom de første franske landsbyene, folk ropte, sang og jublet i getene. General Eisenhower har avlagt et besøk i landingsområdet og uttalt: Min tillit til de allierte stridskrefter har vist sig helt berettiget. Hva flåten har gjort, overgaar alt jeg tidligere har sett, og den vellykte landing viser hvor godt flyenes forarbeide var. Churchill uttalte i Underhuset i dag at de allierte har store farer og vanskeligheter lykkelig bak sig, men alt de ikke maa glemme de uhyre anstrengelser som ligger foran dem.. Under et stort framstøt har 5. arme inntatt Civita Vecchia, ved kysten 60 km. nord for Rom. Ogsaa Bracciano 30 km. nord for Rom inne i landet er tatt. 50. km. øst for Rom har 8. arme inntatt Sabiaco, og tyskerne trenges østover mot Avezzano, et knutepunkt paa 5. riksvei som ligger midt mellom øst- og vestkysten. Den 14. tyske arme er paa tilbaketog nordover i oppløsning og forvirring. De Rom ble inntatt, tok de allierte fanger fra 40 forskjellige avdelinger som var blandet om hverandre. De allierte hadde 1800 flyopstigninger, mens ingen tyske fly saaes over kampområdet. Paa fjellveiene i Appenninene lider de sammentrungte tyske tropper og transportkolonner svære tap. Tyskerne melder om russisk offensiv nord for Jassy. Det foreligger ingen russisk melding. Britiske fly bombet Köln i natt og la ut miner i tyske farvann. Portugal har stoppet wolfram-eksporten til Tyskland. Antallet partisaner under vaapen i Nord-Italia regnes til 20.000.

ADVARSEL TIL HJEMMEFRONTEN. Vær paa vakt mot provokatører og angivere. Betro deg ikke til noen uten at det er helt nødvendig, og da bare til folk som du vet at du trygt kan stole paa. Gestapo har mange knep. Et av de siste er aa bruke danske forrædere som provokatører i Norge og norske quislinger i Danmark. Vær ikke nysgjerrig og ikke prat som. Husk at det du ikke vet, kan ingen Gestapo-mann tvinge deg til aa fortelle. Derfor er det best at du ikke vet noen ting som du ikke trenger aa vite, og at du ikke belaster dine venner med hemmeligheter som de ikke har bruk for. Hold tett!

DEN ALLIERTE ØVERSTKOMMANDERENDE minner om at folk som bor inntil 25 km. fra nærmeste kyst maa være særlig forberedt paa flyangrep. De maa prøve aa komme minst 2 km. bort fra byene hvis de finner allierte flyveblad som melder om kommende flyangrep. Og de bør paa forhånd ha tenkt ut hvor de vil søke hen. Men det tilføyes i dag at advarsel len ikke bare gjelder kystbeltet i Europa. Flyangrep kan komme hvor som helst det er militære maal av betydning for allierte operasjoner. De allierte vil alltid prøve aa kaste ned flyveblad kort tid før angrepene. Men det kan ikke ventes at dette vil bli gjort bestandig nær angrep skal finne sted. Det kan hende at vilkårene for operasjonene umuliggjør en slik advarsel.

Ved landgangen tok den allierte flåte i stor utstrekning i bruk det nye rakett-vaapen. Raketten kan avfyres fra smaa krigsskip like under land. De medbringer sin egen ammunisjon og trenger ingen kanoner. De ble uteksperimentert etter erfaringer fra Dieppe-raiden. Slagskipene kan ikke gaa nærmere kysten enn 16 km., men deres store kanoner treffer derfra maal bak Bayeux og Caen. Ved hjelp av flyene utpekes de tyske kanonstillinger inne i landet som maal.

Nr. 16 - 1. aarg.

KONGESPEILET.

Den 14. juni 1944.

FOLKEAVSTEMNING er et ord som har god klang her i landet. Ved folkeavstemning ble selvstendighetsviljen hevdet baade i 1814 og 1905. Etter folkeavstemning ble kong Haakon valgt til Norges konge. Det er ikke saa rart om Quisling har hatt lyst til aa faa sitt styre godkjent, ikke bare av tyskerne, men ogsaa av det norske folk. Han har visstnok flere ganger vært inne paa tanken - ikke om en fri folkeavstemning som de vi tidligere hadde her i landet, men om noe i likhet med det Napoleon, Mussolini og Hitler har satt i gang: en stemmegivning under nøie, offentlig kontroll, slik at de som stemte nei eller holdt sig borte, utpekte sig selv som gjenstand for terror og forfølgelse. Da det kom til stykket, vaaget ikke Quisling aa sette i gang selv en slik parodi paa en avstemning. Men mot sin vilje har han ved registreringen faatt i stand en folkeavstemning blandt Norges ungdom. Og resultatet har ikke vært opmuntrende. Tross truslene om straff for dem som holdt sig borte, er stemmepromillen kanskje ikke større enn de 0,28% N.S. fikk ved siste frie valg i Norge. Det eneste quisling og tyskerne har oppnaadd er aa jage vaare gutter ut av byene. Derved har de kanskje lagt grunnlaget til vaar kommende partisanarmé. Registreringsforsøket vil ikke skaffe den tyske hær arbeidskraft, men vil antagelig tvært imot volde den meget arbeide.

FINNLANDS SISTE CHANSE. Russerne har begynt sin offensiv med et isolert angrep paa Finland. Det kan ikke bety annet enn at landet for siste, u-gjenkallelig siste gang, faar chansen til aa be om fred mens det enn er tid, d.v.s. mens det enda kan være av noen betydning for de alliertes sak at finnene slutter fred. Hvis de gir sig naa, vil en del russiske tropper kunne føres over til tyskefronten. Fortsetter de derimot aa gjøre motstand, forsvinner russernes siste grunn til aa fare lampelig fram mot Finland. Finland har stadig hevdet sin rett til aa slutte saerfred. De har ingen grunn til taknemlighet mot tyskerne, som under vinterkrigen 1939/40 viste sig fullt villige til aa ofre Finland for egen vinning. Naar finnene nekter aa slutte fred er det av stahet. De fleste finner er visstnok klar over at Tyskland har tapt krigen, men de synes aa klemme sig til tanken om at det skal gaa som i 1918, at Tyskland skal ødelegge Russland før det selv bukker under. Ingen beregning kan være mer feilaktig. Russland idag er no helt annet enn tsarens rike. Det ser ut som Hitler selv er blitt klar over det. Tidligere het det at tyskerne var glad over russernes "vanvittige" og "selvmorderiske" offensiv. De tonene er forstummet for en stunn siden. Isteden heter det idag at England og Amerike forblør paa vestfronten til fordel for Russland. Kanskje vil Hitler søke aa sette sine hovedstyrker inn i vest, i et desperat haap om aa gjøre vestmaktene lei av krigen, siden Russland ikke viser tegn til tretthet. Propagandaen tyder paa det. Spørsmålet er bare i hvilken grad han faar anledning til aa velge. Initiativet er paa andre hender nu.

ROLLENE ER BYTTET OM. De tyske generalene lo av sine motstandere i begynnelsen av krigen. Hitler skrek i falsett om det oprørende ved ikke aa ha militært skollerte motstandere, men "militære idioter og drukkenbolter, hvis neste skritt ingen kan forutse", aa kjempe imot. Den tyske hærledelse hadde et ypperlig teknisk apparat, den mest fullkomne militærmaskeinen verden inntil da hadde sett. Generalene var teknokrater som regnet matematisk ut hvilken innsats maatte til for aa bringe de ønskete resultater. De kunde sette op rene timeplaner med bruk av saa saa mange fly, saa saa mange tanks pr tidsenhet, og resultatene ble i regelen saa beregnet. Sitt første tilbakeslag fikk tyskerne da de møtte russerne hvis generaler hadde kommando over armeer hvis tekniske utrustning kom op mot tyskerne, og som dessuten forsto aa utnytte overraskelsesmomentet bedre. Det neste skritt paa nederlaget vai var de kolossale bomberaider mot tyskernes krigsindustri, slik at generalene ikke fikk det materiale som var forutsett. Samtidig med at tyskernes produksjonsapparat ble lagt i grus bygget de allierte op den største vaapenmakt verden har sett. Samtidig hermed og samtidig med russernes knusende offensiv i øst, arbeidet den Allierte Overkommando med invasjonplanene. Nu naar vi ser virkeliggjørelsen av disse planene maa vi baundre det langsiktige og minuttøse forarbeid som ligger bak alle aksjoner. Innsatsen av

NYHETENE FRA LONDON TORSDAG DEN 8. JUNI 1944 kl. 18,30:

I Normandie har de allierte tropper tatt Bayeux, steat inne i Caen og flere andre steder et godt stykke inne i landet. Tropper som var landsatt fra sjøen har oppnådd kontakt med tropper som var sluppet ned fra luften. Det er opprettet startbaner og landingsbalter for allierte fly i kampområdet i Frankrike. Veien mellom Bayeux og Caen er brutt paa flere steder tross hissig tysk motstand. Det raser harde tank- og artillerislag. Allierte fly gjorde 9.000 utfall igaar og angrep maal fra Seinen til Biscaya. Kanonstillinger og personell, stabsbiler og tog ble bombet fra lav høide. Den tyske luftmotstand var av liten betydning. Allierte transportfly har fraktet store mengder antitank-kanoner og annet materiell over kanalen. Det var voldsom glede da de allierte stridsvogner rullet gjennom de første franske landsbyene, folk ropte, sang og jublet i gatene. General Eisenhower har avlagt et besøk i landingsområdet og uttalt: Min tillit til de allierte stridskrefter har vist sig helt berettiget. Hva flaaen har gjort, overgaar alt jeg tidligere har sett, og den vellykte landing viser hvor godt flyenes forarbeide var. Churchill uttalte i Underhuset i dag at de allierte har store farer og vanskeligheter lykkelig bak sig, men alt de ikke maa glemme de uhyre anstrengelser som ligger foran dem.. Under et stort framstøt har 5. arme inntatt Civita Vecchia, ved kysten 60 km. nord for Rom. Ogsaa Bracciano 30 km. nord for Rom inne i landet er tatt. 50. km. øst for Rom har 8. arme inntatt Sabieco, og tyskerne trenges østover mot Avezzano, et knutepunkt paa 5. riksvei som ligger midt mellom øst- og vestkysten. Den 14. tyske arme er paa tilbaketog nordover i oppløsning og forvirring. De Rom ble inntatt, tok de allierte fanger fra 40 forskjellige avdelinger som var blandet om hverandre. De allierte hadde 1800 flyopstigninger, mens ingen tyske fly saaes over kampområdet. Paa fjellveiene i Appeninene lider de sammentrungte tyske tropper og transportkolonner svare tap. Tyskerne melder om russisk offensiv nord for Jassy. Det foreligger ingen russisk melding. Britiske fly bombet Köln i natt og la ut miner i tyske farvann. Portugal har stoppet wolfram-eksporten til Tyskland. Antallet partisaner under vaapen i Nord-Italia regnes til 20.000. ADVARSEL TIL HJEMMEFRONTEN. Vær paa vakt mot provokatører og angivere. Betro deg ikke til noen uten at det er helt nødvendig, og da bare til folk som du vet at du trygt kan stole paa. Gestapo har mange knep. Et av de siste er aa bruke danske forrædere som provokatører i Norge og norske quislinger i Danmark. Vær ikke nysgjerrig og ikke pratsom. Husk at det du ikke vet, kan ingen Gestapo-mann tvinge deg til aa fortelle. Derfor er det best at du ikke vet noen ting som du ikke trenger aa vite, og at du ikke belaster dine venner med hemmeligheter som de ikke har bruk for. Hold tett! DEN ALLIERTE ØVERSTKOMMANDERENDE minner om at folk som bor inntil 25 km. fra nærmeste kyst maa være særlig forberedt paa flyangrep. De maa prøve aa komme minst 2 km. bort fra byene hvis de finner allierte flyveblad som melder om kommende flyangrep. Og de bør paa forhaand ha tenkt ut hvor de vil søke hen. Men det tilføyes i dag at advarselen ikke bare gjelder kystbeltet i Europa. Flyangrep kan komme hvor som helst det er militære maal av betydning for allierte operasjoner. De allierte vil alltid prøve aa kaste ned flyveblad kort tid før angrepene. Men det kan ikke ventes at dette vil bli gjort bestandig naar angrep skal finne sted. Det kan hende at vilkarene for operasjonene umuliggjør en slik advarsel.- Ved landgangen tok den allierte flaaen i stor utstrekning i bruk det nye rakett-vaapen. Rakettene kan avfyres fra smaa krigsskip like under land. De medbringer sin egen ammunisjon og trenger ingen kanoner. De ble uteksperimentert etter erfaringer fra Dieppe-raiden. Slagskipene kan ikke gaa nærmere kysten enn 16 km., men deres store kanoner treffer derfra maal bak Bayeux og Caen. Ved hjelp av flyene utpekes de tyske kanonstillinger inne i landet som maal.-

Nr. 16 - 1. aarg.

KONGESPEILET.

Den 14. juni 1944.

FOLKEAVSTEMNING er et ord som har god klang her i landet. Ved folkeavstemning ble selvstendighetsviljen hevdet baade i 1814 og 1905. Etter folkeavstemning ble kong Haakon valgt til Norges konge. Det er ikke saa rart om Quisling har hatt lyst til aa faa sitt styre godkjent, ikke bare av tyskerne, men ogsaa av det norske folk. Han har visstnok flere ganger vært inne paa tanken - ikke om en fri folkeavstemning som de vi tidligere hadde her i landet, men om noe i likhet med det Napoleon, Mussolini og Hitler har satt i gang i en stemmegivning under nøie, offentlig kontroll, slik at de som stemte nei eller holdt sig borte, utpekte sig selv som gjenstand for terror og forfølgelse. Da det kom til stykket, vaaget ikke Quisling aa sette i gang selv en slik parodi paa en avstemning. Men mot sin vilje har han ved registreringen faatt i stand en folkeavstemning blandt Norges ungdom. Og resultatet har ikke vært opmuntrende. Tross truslene om straff for dem som holdt sig borte, er stemmepromillen kanskje ikke større enn de 0,28% N.S. fikk ved siste frie valg i Norge. Det eneste quisling og tyskerne har oppnaadd er aa jage vaare gutter ut av byene. Dermed har de kanskje lagt frunnen til vaare kommende partisanarme. Registreringsforsøket vil ikke skaffe den tyske hær arbeidskraft, men vil antagelig tvert imot volde den meget arbeide. FINNLANDS SISTE CHANSE. Russerne har begynt sin offensiv med et isolert angrep paa Finland. Det kan ikke bety annet enn at landet for siste, u-gjenkallelig siste gang, faar chansen til aa be om fred mens det enn er tid, d.v.s. mens det enda kan være av noen betydning for de alliertes sak at finnene slutter fred. Hvis de gir sig naa, vil en del russiske tropper kunne føres over til tyskefronten. Fortsetter de derimot aa gjøre motstand, forsvinner russernes siste grunn til aa fare lempelig frem mot Finland. Finland har stadig hevdet sin rett til aa slutte saerfred. De har ingen grunn til taknemlighet mot tyskerne, som under vinterkrigen 1939/40 viste sig fullt villige til aa ofre Finland for egen vinning. Naar finnene nekter aa slutte fred er det av stahet. De fleste finner er visstnok klar over at Tyskland har tappt krigen, men de synes aa klemme sig til tanken om at det skal gaa som i 1918, at Tyskland skal ødelegge Russland før det selv bukker under. Ingen beregning kan være mer feilaktig. Russland idag er no helt annet enn tsarens rike. Det ser ut som Hitler selv er blitt klar over det. Tidligere het det at tyskerne var glad over russernes "vanvittige" og "selvmorderiske" offensiv. De tonene er forstummet for en stund siden. Isteden heter det idag at England og Amerika forblør paa vestfronten til fordel for Russland. Kanskje vil Hitler søke aa sette sine hovedstyrker inn i vest, i et desperat haap om aa gjøre vestmaktene lei av krigen, siden Russland ikke viser tegn til tretthet. Propagandaen tyder paa det. Spørsmålet er bare i hvilken grad han faar anledning til aa velge. Initiativet er paa andre hender nu. ROLLENE ER BYTTET OM. De tyske generalene lo av sine motstandere i begynnelsen av krigen. Hitler skrek i falsett om det oprørende ved ikke aa ha militært skollerte motstandere, men "militære idioter og drukkenbolter, hvis neste skritt ingen kan forutse", aa kjempe imot. Den tyske hærledelse hadde et ypperlig teknisk apparat, den mest fullkomne militærmaskeinen verden inntil da hadde sett. Generalene var teknokrater som regnet matematisk ut hvilken innsats maatte til for aa bringe de ønskete resultater. De kunde sette opp rene timeplaner med bruk av saa saa mange fly, saa saa mange tanks pr tiøsenhet, og resultatene ble i regelen som beregnet. Sitt første tilbakeslag fikk tyskerne da de møtte russerne hvis generaler hadde kommando over armeer hvis tekniske utrustning kom op mot tyskerne, og som dessuten forsto aa utnytte overraskelsesmomentet bedre. Det neste skritt paa nederlaget vai var de kolossale bomberaider mot tyskernes krigsindustri, slik at generalene ikke fikk det materiale som var forutsett. Samtidig med at tyskernes produksjonsapparat ble lagt i grus bygget de allierte op den største vaapenmakt verden har sett. Samtidig hermed og samtidig med russernes knusende offensiv i øst, arbeidet den Allierte Overkommando med invasjonplanene. Nu naar vi ser virkeliggjørelsen av disse planene maa vi beundre det langsiktige og minuttøse forarbeid som ligger bak alle aksjoner. Innsatsen av

NYHETENE FRA LONDON TORSDAG DEN 8. JUNI 1944 kl. 18,30:

I Normandie har de allierte tropper tatt Bayeux, steier inne i Caen og flere andre steder et godt stykke inne i landet. Tropper som var landsatt fra sjøen har oppnådd kontakt med tropper som var sluppet ned fra luften. Det er opprettet startbaner og landingsbalter for allierte fly i kampområdet i Frankrike. Veien mellom Bayeux og Caen er brutt på flere steder tross hissig tysk motstand. Det raser harde tank- og artillerislag. Allierte fly gjorde 9.000 utfall igår og angrep mål fra Seinen til Biscaya. Kanonstillinger og personell, stabsbiler og tog ble bombet fra lav høide. Den tyske luftmotstand var av liten betydning. Allierte transportfly har fraktet store mengder antitank-kanoner og annet materiell over kanalen. Det var voldsom glede da de allierte stridsvogner rullet gjennom de første franske landsbyene, folk ropte, sang og jublet i gatene. General Eisenhower har avlagt et besøk i landingsområdet og uttalt: Min tillit til de allierte stridskrefter har vist sig helt berettiget. Hva fløten har gjort, overgår alt jeg tidligere har sett, og den vellykte landing viser hvor godt flyenes forarbeide var. Churchill uttalte i Underhuset i dag at de allierte har store farer og vanskeligheter lykkelig bak sig, men alt de ikke må glemme de uhyre anstrengelser som ligger foran dem.. Under et stort framstøt har 5. arme inntatt Civita Vecchia, ved kysten 60 km. nord for Rom. Ogsaa Bracciano 30 km. nord for Rom inne i landet er tatt. 50. km. øst for Rom har 8. arme inntatt Sabiaco, og tyskerne trenges østover mot Avezzano, et knutepunkt på 5. riksvei som ligger midt mellom øst- og vestkysten. Den 14. tyske arme er på tilbaketog nordover i oppløsning og forvirring. De Rom ble inntatt, tok de allierte fanger fra 40 forskjellige avdelinger som var blandet om hver andre. De allierte hadde 1800 flyopstigninger, mens ingen tyske fly saas over kampområdet. På fjellveiene i Appenninene lider de sammentrængte tyske tropper og transportkolonner svære tap. Tyskerne melder om russisk offensiv nord for Jassy. Det foreligger ingen russisk melding.

Britiske fly bombet Köln i natt og la ut miner i tyske farvann.

Portugal har stoppet wolfram-eksporten til Tyskland.

Antallet partisaner under vaapen i Nord-Italia regnes til 20.000.

ADVARSEL TIL HJEMMEFRONTEN. Vær på vakt mot provokatører og angivere. Betro deg ikke til noen uten at det er helt nødvendig, og da bare til folk som du vet at du trygt kan stole på. Gestapo har mange knep. Et av de siste er å bruke danske forrædere som provokatører i Norge og norske quislinger i Danmark. Vær ikke nysgjerrig og ikke pratsom. Husk at det du ikke vet, kan ingen Gestapo-mann tvinge deg til å fortelle. Derfor er det best at du ikke vet noen ting som du ikke trenger å vite, og at du ikke belaster dine venner med hemmeligheter som de ikke har bruk for. Hold tett!

DEN ALLIERTE ØVERSTKOMMANDERENDE minner om at folk som bor inntil 25 km. fra nærmeste kyst må være særlig forberedt på flyangrep. De må prøve å komme minst 2 km. bort fra byene hvis de finner allierte flyveblad som melder om kommende flyangrep. Og de bør på forhånd ha tenkt ut hvor de vil søke hen. Men det tilføyes i dag at advarselen ikke bare gjelder kystbeltet i Europa. Flyangrep kan komme hvor som helst det er militære mål av betydning for allierte operasjoner. De allierte vil alltid prøve å kaste ned flyveblad kort tid før angrepene. Men det kan ikke ventes at dette vil bli gjort bestandig nær angrep skal finne sted. Det kan hende at vilkårene for operasjonene umuliggjør en slik advarsel.

Ved landgangen tok den allierte fløte i stor utstrekning i bruk det nye rakett-væpnen. Raketten kan avfyres fra smaa krigsskip like under land. De medbringer sin egen ammunisjon og trenger ingen kanoner. De ble uteksperimentert etter erfaringer fra Dieppe-raiden. Slagskipene kan ikke gå nærmere kysten enn 16 km., men deres store kanoner treffer derfra mål bak Bayeux og Caen. Ved hjelp av flyene utpekes de tyske kanonstillinger inne i landet som mål.

Nr. 16 - 1. aarg.

KONGESPEILET.

Den 14. juni 1944.

FOLKEAVSTEMNING er et ord som har god klang her i landet. Ved folkeavstemning ble selvstendighetsviljen hevdet både i 1814 og 1905. Etter folkeavstemning ble kong Håkon valgt til Norges konge. Det er ikke saa rart om Quisling har hatt lyst til å få sitt styre godkjent, ikke bare av tyskerne, men ogsaa av det norske folk. Han har visstnok flere ganger vært inne på tanken - ikke om en fri folkeavstemning som de vi tidligere hadde her i landet, men om noe i likhet med det Napoleon, Mussolini og Hitler har satt i gang ien stemmegivning under nøie, offentlig kontroll, slik at de som stemte nei eller holdt sig borte, utpekte sig selv som gjenstand for terror og forfølgelse. Da det kom til stykket, vaaget ikke Quisling å sette i gang selv en slik parodi på en avstemning. Men mot sin vilje har han ved registreringen faatt i stand en folkeavstemning blandt Norges ungdom. Og resultatet har ikke vært opmuntrende. Tross truslene om straff for dem som holdt sig borte, er stemmepromillen kanskje ikke større enn de 0,28% N.S. fikk ved siste frie valg i Norge. Det eneste quisling og tyskerne har opnaadd er å jage vaare gutter ut av byene. Dermed har de kanskje lagt frunnen til vaar kommende partisanarmé. Registreringsforsøket vil ikke skaffe den tyske hær arbeidskraft, men vil antagelig tvert imot volde den meget arbeide.

FINNLANDS SISTE CHANSE. Russerne har begynt sin offensiv med et isolert angrep på Finland. Det kan ikke bety annet enn at landet for siste, u-gjenkallelig siste gang, faar chansen til å be om fred mens det ennu er tid, d.v.s. mens det enda kan være av noen betydning for de alliertes sak at finnene slutter fred. Hvis de gir sig nå, vil en del russiske tropper kunne føres over til tyskefronten. Fortsetter de derimot å gjøre motstand, forsvinner russernes siste grunn til å fare lømpelig frem mot Finland.

Finnene har stadig hevdet sin rett til å slutte særfred. De har ingen grunn til takknemlighet mot tyskerne, som under vinterkrigen 1939/40 viste sig fullt villige til å gi Finland for egen vinning. Naar finnene nekter å slutte fred er det av stahet. De fleste finner er visstnok klar over

Tyskland har tappt krigen, men de synes å klamre sig til tanken om at det skal gå som i 1918, at Tyskland skal ødelegge Russland før det selv bukker under. Ingen beregning kan være mer feilaktig. Russland idag er no helt anetvann tsarens rike. Det ser ut som Hitler selv er blitt klar over det. Tidligere het det at tyskerne var glad over russernes "vanvittige" og "selvmorderiske" offensiv. De tonene er forstummet for en stunn siden. Isteden heter det idag at England og Amerike forblør på vestfronten til fordel for Russland. Kanskje vil Hitler søke å sette sine hovedstyrker inn i vest, i et desperat haap om å gjøre vestmaktene lei av krigen, siden Russland ikke viser tegn til tretthet. Propagandaen tyder på det. Spørsmålet er bare i hvilken grad han faar anledning til å velge. Initiativet er på andre hender nå.

ROLLENE ER BYTTET OM. De tyske generalene lo av sine motstandere i begynnelsen av krigen. Hitler skrek i falsett om det oprørende ved ikke å ha militært skollerte motstandere, men "militære idioter og drukkenbolter, hvis neste skritt ingen kan forutse", å kjempe imot. Den tyske hærledelse hadde et ypperlig teknisk apparat, den mest fullkomne militærmaskin verden inntil da hadde sett. Generalene var teknokrater som regnet matematisk ut hvilken innsats maatte til for å bringe de ønskete resultater. De kunde sette op rene timeplaner med bruk av saa saa mange fly, saa saa mange tanks pr tilføyhet, og resultatene ble i regelen saa beregnet. Sitt første tilbakeslag fikk tyskerne da de møtte russerne hvis generaler hadde kommando over armeer hvis tekniske utrustning kom op mot tyskerne, og som dessuten forsto å utnytte overraskelsesmomentet bedre. Det neste skritt på nederlaget var de kolossale bomberaider mot tyskernes krigsindustri, slik at generalene ikke fikk det materiale som var forutsett. Samtidig med at tyskernes produksjonsapparat ble lagt i grus bygget de allierte op den største væpnermakt verden har sett. Samtidig hermed og samtidig med russernes knusende offensiv i øst, arbeidet den allierte Overkommando med invasionsplanene. Nu naar vi ser virkeliggjørelsen av disse planene må vi beundre det langsiktige og minuttøse forarbeide som ligger bak alle aksjoner. Innsatsen av

de forskjelligeste vaapenarter skjer harmonisk og synkronisert. Samarbeidet mellom de mange forskjellige nasjoner som deltar i kampene er perfekt. Hitlers generaler har funnet sine overmenn. Ikke bare i ren militær slagkraft, men ogsaa i planarbeidet, i selve ledelsen av troppebevegelsene. Rollene er byttet om.

NYHETENE FRA LONDON TIRSDAG DEN 13. JUNI 1944 KL. 18.30.

Amerikanerne har erobret Montebourg 27 km. fra Cherbourg. Britiske tropper har drevet en kile østover fra Orne-kanalen og er naadd 13 km. sør for Caen. Dette er ledd i en knipetang-bevegelse for aa omringe Caen. Belleroy sør for Bayeux er inntatt av allierte tropper. Tyskerne gjør sterk motstand i Carentan-området. Carentan ble inntatt etter beskytning med artilleri-ild. Byen kom i brann, men tyskerne hadde grav seg ned og fortsatte forsvaret mot stormangrep av flytropper. Natt til mandag begynte de aa vakle, og tirsdag trakk de sig ut. Befolkningen kom opp fra kjellerne og tok begeistret imot de allierte. Veret var i gaar det beste hittil siden landsettingen, sjøen var rolig og store mengder av nye tropper ble landsatt. Churchhill kom i gaar over til Frankrike paa destroyeren Kelvin og møtte Montgomery paa stranden. Noen faa tyske jagerfly angrep i nærheten, og Churchill var ute og saa paa at de ble drevet bort. Etter tilbakkomsten var han i audiens hos kong Georg og avla rapport. Hittil er 10.000 tyske fanger tatt, derav i general med stab. I tysk general i artilleriet er falt. Det har vært kraftig bombing av tyske sambandslinjer bakover fra Normandie, bl.a. av ferjesteder over Seinen, som tyskerne maa bruke istedenfor de ødelagte broene, og av jernbaneknutepunktene Amiens, Arras, Cambrai og Poitiers. Det har ogsaa vært kraftig bombing av Köln og av oljeraffineriene i Gelsenkirchen i Ruhr, de største i Tyskland. I alt 1.000 britiske fly var over Tyskland og Frankrike i natt. Moskitofly har vært over Berlin i netter i ved. Det meldes om store ødeleggelse i de elektriske fabrikker i Siemensstadt i Berlin. Det regnes at tyskerne har satt inn 14-15 divisjoner i Normandie, d.v.s. en kvart million mann eller en fjerdedel av de tyske styrker i Frankrike. Spørsmålet er om de vil og kan trekke flere reserver til Normandie-fronten.

I Italia har de allierte møtt liten motstand paa Adriater-fronten. De har her rykket 10. fram i siste døgn, gaatt over elva Salini og tatt knutepunktet Populi ved kysten. Inne i landet nærmer de seg Terni. Øst og vest for Bolsena-sjøen setter tyskerne seg kraftigere til motverge, og det er harde kamper i gang. Ved vestkysten nærmer 5. arme seg Orbetello ved øya S. Stefano. Ogsaa her gjør tyskerne motstand. Det var ingen tyske fly over fronten. Det regnes at tyskerne hadde 25 divisjoner, ca. 190.000 mann, i Italia, og at de er redusert med en tredjedel. Hvis tyskerne ikke vil rømme hele Italia og dermed stille Balkan utsatt, maa de trekke inn reserver, som de nødig vil undvære.

Paa det Karelske Nes møter russere storkore finsk motstand. Hittil er det ikke meldt om at tyske tropper er paa vei til fronten.

HEMMEFRONTENS ledelse meddeler: For omtrent et aar siden ble det sendt en parole om boikott av alle stillinger i stat og kommune. Den er stort sett lojalt fulgt, men den skal naa gjennomføres i utvidet form og i andre prosent. Ingen maa ta ansettelse i staten, kommunen eller halv-offentlige institusjoner som Vinmonopolet, Oslo Sporveier eller lignende. Heller ikke skal opprykninger, forfremmelser eller lønnsforhøyelser godtas. Alle som forbedrer sin stilling under nazistyre, vil faa forholdet nøye gransket for mulig revisjon etter krigen, og maa være forberedt paa aa staa til ansvar. Ingen maa gaa med paa agitasjonsmøter i eller utenfor tjenestetiden. Husk altsaa: 1. Propagandamøter av enhver art er boikottet. 2. Ledige offentlige og halvoffentlige stillinger søker ingen nordmann. 3. Unntatt er bare tjeneste ved sykehus- og brannvesen. 4. Innenriksdepartementets personalskjemaer utfylles ikke. Dette skal naa ogsaa gjennomføres i Norges Statsbaner, som hittil har vært en nokse selvstendig institusjon, men som nylig har faatt N.S.-mannen Vik til generaldirektør. Heller ikke i Statsbanene maa det derfor heretter foretas forflytninger og opprykninger eller lønnsforhøyelser.

Til sist minner vi om vaare unge. Vi maa alle støtte dem.

UTDRAG AV GENERAL HANSTEEENS APPELL TIL DE ARBEIDSMOBILISERTE. De arbeidsmobiliserte har fra London faatt flere instruksjoner om hvordan de skal forholde sig. Statsminister Nygaardsvold og Øksnevad har utførlig kommet inn paa saken. Men det kan ogsaa ha sin betydning aa høre en militær røst i denne forbindelse. Derfor vil jeg si noen ord for egen regning. I kampen om arbeidsmobiliseringen har vi vunnet første omgang. Gle den hos de norske myndigheter i England er stor over resultatet. Det viser hva kan utrettes naar det løftes i flokk. Det har vist sig at ungdommen kan følge paroler. Dette kan bygges paa. Striden er dog ikke avsluttet. Denne gang gjelder det aa undgaa mobilisering til fronten og aa utføre krigsviktig arbeide for tyskerne. Søk ikke aapen kamp med tyskerne. Kongen ga i sin tale den 6. juni retningslinjene vi skal holde oss til foreløbig. Det tjener intet til aa sprengre ting i luften bare for aa gi sitt sinne utløsning og for aa høre rebalder. Det det gjelder er hvordan de arbeidsmobiliserte skal innrette sig inntil forholdene har avklart sig slik at det kan gis parole at de kan vende hjem igjen, eller til de faar andre direktiver. De hemmelige organisasjoner kan ikke ta sig av alle. Det logiske er at hver enkelt maa ordne op selv. Nu staar det til enhver aa vise hva to og tømmer de bor i en. Utenfra kan vi ikke skaffe meget materiell hjelp, da det som bekjent foregaar operasjoner andre steder som krever stor innsats. Det jeg vil gi idag er praktiske raad. Klump dere ikke sammen. Spre dere utover landet og søk bedre beitemarker. Prøv aa gjøre landsgjællig arbeide i jord- og skogbruket og i fisket. Bøndene har faatt særskilt ordre om aa hjelpe dere. Gjør gjællig gjeld ved nyttig arbeide. Snakk ikke, hold tett. Dersom dere har vanskelig for aa finne egnet plass aa være, saa slaan dere sammen i lag, helst da av karer som kjenner hverandre, og dra paa utmarken. Ta tilhold i forlatte hus og i byer selv hytter. Jeg har faatt melding om mange som har gjort dette. Velg en leder, først paa prøve. Enhver skal ha bestemte oppgaver innen laget, det som passer den enkelte best: byggeleder, kamouflasjemann, bøsse-maker, sambandsmann, materialforvalter, kokk, orienteringsinstruktør, kikk etc. Stabler underretningstjeneste med politelig fastboende mann. Sett ut vaktposter. Ha forsvarsmuligheter i forskjellige alternativer paa det rene. Tren i militære egenskaper. Søk aa utvikle disiplin og kammeratskapsaand. Senere skal jeg gi dere supplerende instruksjoner. Angaaende quislingenes agitasjon mot regjeringen i forbindelse a med avtalen med Russland, vil jeg si, sa Hansteen, at tyskerne og quislingene farer med tøv, ganske almindelig sludder.

NORGES NÆRINGSDIKTATOR. Quislingene gaar inn for aa realisere vaare siste resurser til den "felles kamp mot bolsjevismen". Det første tegn var en utviselse i lovene om den "nasjonale" arbeidsinnsats, som gir næringsdepartementet rett til aa diktere norske bedrifter hva de skal leve paa ethvert tidspunkt og hvem de skal levere til. Det neste var at Blehr og Irgens, som ved flere anledninger har vist tendens til aa slutte sig til roklubben, ble kastet og Alf Whist puttet inn isteden. Det var for saa vidt overraskende at Whist fikk denne jobben, da han etter sigende skal gaa med en ministerpresident i maven. Men han har sterk tysk støtte. Han beholder sine tidligere stillinger som N.S. Ombudsmann for Næringslivet og som president for Norges Nærings-samband, og har dermed absolutt diktatorisk makt - saa langt tyskerne tillater. Og Whist vil nok gaa tyskernes ærende, bare han tjener paa det. Han er heller ikke saa nøie paa midlene bare han gjør det. Vel kjent er hans forsikringstransaksjoner under forrige krig. Da de brøt sammen i en av de største finansskandaler i vaart lands historie, maatte Whist fortrekke fra landet, og kom ikke tilbake før quisling hadde overtatt makten. Og han har ikke glemt sine gamle kunster. Som direktør i Vinmonopolet har han stor makt over sine kolleger, idet han sitter med nøkelen til vinkjelleren. Han eier ogsaa Høggedal Bruk, og er dermed en av vaare største brakkebaroner. Hans fortjeneste paa dette er saa stor at skattene blir for høie etter hans mening. Det greide han paa følgende maate. Paa en tyskerforretning var regningsbeløpet Kr. 700.000, som han fikk kontant utbetalt. Til ligningsmyndighetene opgav han imidlertid at denne fordringen var uerholdelig, og skrev den derfor av i sine bøker.

Ganske fikst. Denne manipulasjon ble opdaget, men at herr minsiteren har faatt noen straff lar sig ikke konstatero. Det er en kjent sak at handelsforbindelsen med Tyskland blir mindre og mindre, en naturlig følge av at Tysklands tilgang paa tonnasje og varer ikke lenger er sarslig rikelig. paa den for i slet utstrekning forsyne okkupasjonsmakten av varenyttersa. Vi hadde reservert OK det er herr Whist som skal administrere dette. Vi hadde ventet fra ham.

PRODUKSJONEN av orlogs- og handelsfartøier har vært fantatisk siden krigsbegynte. Siden desember 1941 er det bare for orlogsflaaten bygget ca. 10 mill. t. Ialt er det i dette tidsrum bygget 34.660.000 t. Til sammenligning kan nevnes at i de siste 18 maeneder før krigen ble bygget ialt 1.554.000 t. Disse tall gjelder bare U.S.A. GENERAL SOMERWELL, chef for den amerikanske armées forsyningskorps, forteller at man før landstigningen hadde selv de minste detaljer paa det rene. Uver eneste bro- og flodovergang i Frankrike er blitt tatt maal av, og det finnes en tilsvarende transportabel bro i England eller i Normandie. Ødeleggelsen i erobrete havneanlegg spiller liten rolle med den nuværende teknikk. Somerwell forteller at havnen i Neapel, som etter tyskernes sletende var totalt ødelagt, er bygget helt fra nytt av, og tar allerede 50% større tonnasje enn hva var mulig før krigsutbruddet.

NYHETENE FRA LONDON 15. JUNI KL. 18.30

I Normandie har de allierte initiativet paa alle deler av fronten. Det er harde kamper i Corentan-, Montebourg- og Caen-omraadene. Et tysk forsøk paa aa gjenerobre Corentan er slaatt tilbake og de allierte har rykket videre sørover. Montebourg er omringet av allierte tropper paa 3 kanter. I Caen-omraadet har tyskerne gjort kraftige panserangrep. Her og i omraadet ved Tilly-sur-Seulles meldes om stadige angrep og motangrep av panserstyrker. De allierte har initiativet; tyskerne maa stadig lappe paa fronten naar nye huller oppstaer. De maa improvisere og kaste inn stadig nye panserstyrker, hvilket er meget kostbart for dem. De alliertes tap av drepte og saarete i de 7 dagene siden invasjonen begynte har vært mindre enn paa en dag i Somme-slaget under første krig. General de Gaulle har vært over Kanalen med den franske despatcher og ble hilst med jubel av befolkningen i Bayeux. Det meldes at det norske flagg var aa se paa en rekke krigs- og handelsskip under landgangen. Ingen norske sjøfolk kom til skade. Siden 6. april er ingen norske skip senket av tyskerne. 1300 amerikanske og dobbelt saa mange engelske marinfartøyer deltok i landgangen. Tapene var langt lere enn ventet, tyskerne utnyttet ikke den anledning de hadde. Hundrer av fly starter daglig fra de nye flyplassene i Normandie. Det har vært kraftig bombing siste døgn av tyske knutepunkter bak fronten, og av oljeraffineriene i Gelsenkirchen i Ruhr. I gear aftes angrep tils. 1100 britiske fly Le Havre og slapp 5000 klars bomber over havnen, som er tilholdsstedet for de tyske hurtiggaaende E-baeter. Det første angrepet foregikk i dagslys, enda britiske fly hittil har vært ansett for aa være for langsomme og for lett armert til aa bombe i lyse. I de 7 dagene siden landgangen har de allierte hatt 56.000 flyutfall med under 1% tap. I Italia har de allierte hatt betydelig terrengvinning over hele fronten. Paa midtavsnittet har 8. arme tatt Orvieto. Ved Adriaterhavet har flere avdelinger gaat over Salini-elva, og rekognoseringstropper er inne i byen Aquila. Ogsaa i vest er det framgang. Fra Italia har 500 tunge amerikanske bombefly angrepet 7 oljeraffinerier i Balkenlandene. Russerne rykker videre fremover paa Karelske Neset i 3 avdelinger: langs veien Leningrad/Viborg, langs jernbanelinjen parallelt med den, og langs øst. Langs jernbanelinjen har de trøngt 20 km. inn i finnenes forsvarssone, som er 90 km. dyp. Finnene kaster inn nye reserver, og kampene er harde. Opposisjonen i Finland begynner aa røre paa seg og krever fred. Den ønsker Paasikivi til statsminister istedenfor Linkomies. Russerne har bombet en rekke tyske knutepunkter paa midtfronten, bl.a. Minsk. Amerikanerne har rettet et nytt kraftig angrep mot Truk. Marianerne er blitt bombardert fra sjøen og luften, og japanerne melder amerikansk landgang paa øya Saipan. Fra Amerika meldes at 140 japanske fly og 13 skip er ødelagt i de siste 4 dagers angrep paa den indre japanske forsvarslinje. Tempoet i Stillehavskrigen øker.

FINNL NDS SKJEBNETIME Den finske ambassade er utvist av U.S.A., fordi medlemmene - finske quislinger - har drevet spionasje for Tyskland. Skal dette endelig aapne øinene paa den finske regjering? Vil den endelig forstaa at ethvert land som binder sin skjebne til Tyskland, blir utnyttet hensynsløst, krystet til siste draape og saa slengt bort? I løpet av de siste 5 aar har finnene maattet gaa gjennom sin del av det møreritt verden har opplevd. Det nærmer sig siste akt. Men hvordan skal utgangen bli for Finland? Høsten 1939 tilbød russerne store landstrekninger i bytte mot Hangø og avsnittet nærmest Leningrad paa det Karelske Nes, men finnene var uforsiktige nok til aa avslaa. Dermed begynte russerne vinterkrigen, som saa ut som et overfall paa en liten stat, men i virkeligheten bare var en nødvendig sikring av Leningrad mot Nazi-Tyskland, som var overmektig i Østersjøen. Finnene forsvarte sig med et haltemot som ga russerne respekt for deres evne til aa hevde selvstendigheten. Dette er nok en viktig grunn til at russerne seinere har vist sig saa langmodige overfor finnerne. Det er ogsaa andre grunner. I de siste 2 aar har finnene staatt paa stedet hvil, det har faktisk vært en slags vaapenstillstand. Det er ogsaa sannsynlig at Finland ikke har ville t sette noe inn paa Leningrad sammen med tyskerne. Har Finland nektet aa gi sig ut paa et slikt eventyr, har det selvsagt stemt russerne mer velvillig. De har iallfall i det siste aaret kunnet være sikre paa at finnene hadde stanset for godt. Det har derfor ikke betydd noen fare for russerne om de var langmodige i det forhandlingene trekke ut. Og endelig er det en siste ting som har veiet tungt. Russlands forhold til smaestatene paa Balkan og i Mellomeuropa. Bolsjevikspøkelset har her vært tyskernes kraftigste agitasjonsnummer. Men russerne kan peke paa at Hitler f.eks. først fikk landavstaalser av Tsjekkoslovakia og deretter tok hele landet og satte opp en dukkeregjering, mens Russland nøide sig med grenseforandring overfor Finland i 1940 og ikke rørte dets selvstendighet eller indre forhold. Denne politikk overfor Finland vil russerne gjerne holde fast ved. De ønsker aa faa forholdet til Finland i orden før de setter inn storoffensiven mot Tyskland, ikke minst p.g.a. det inntrykk det vil gjøre paa smaestatene lenger sør. Dessuten kan de da faa konsentrert sine tropper. Alt dette gjør det sannsynlig at russerne ikke vil si nei, hvis finnene i dag for alvor ber om fred. Men det er ogsaa deres siste chance. Det er siste gang de har noe verdifullt aa tilby, siste gang de kan gi russerne vederlag, yde de allierte en tjeneste og bidra til aa korte krigen. De sitter med ett verdipapir igjen, men det kan fort bli foreldet. Nektet regjeringen Linkomies paa ny aa slutte fred, vil landet miste den siste rest av sympati hos de allierte, og hva de senere kan bli villige til aa tilby, vil være av liten nytte. Finnene har vist sig beundringsverdige tapre og utholdende, men disse gode egenskaper er glidd ut i statet. Det er selvsagt bittert aa maatte innrømme at man i 3 aar har holdt paa en tapende hest. Men finnene blir nødt til aa se sannheten i øinene. De gikk med Hitler da han kastet sig over Russland i juni 1941, og de gjorde den store dumhet at de ikke stanset ved de gamle grensene av 1939, men rykket videre, tok en stor bit av Fjern-Karelen og slog sig til der som for godt. Det er vanskelig aa fortenke russerne i at de ønsker betaling og at de vil ha grensene rykket tilbake i stor avstand fra Leningrad. Vi vet at finnene ikke har det tyskerne har bitt sig like fast i landet som lus i en saueskinnspele, men finnene maa endelig en gang kunne riste lusa av sig! Tyskernes stilling er blitt saa vanskelig at det maatte kunne gjøres. Dette er den alvorligste av alle de stunder Finland har gjennomlevd. Det er landets skjebnetime. I de siste 5 aars drama kan enda faa en utgang som blir, om ikke lykkelig, saa iallfall levelig for finnene. Det meldes at opposisjonen ønsker Paasikivi til statsminister. Han er ferretningsmann og høiremann, men staar paa en god fot med de ledende russere og har vist sig som en ypperlig forhandler. Hvis regjeringen ikke gir sig, da kan dramaet slaa om i tragedie, i undergang. Det kan bli slutten, Finis Finlandia. Maatte det ikke skjef! Regjeringen prøver aa kvæle opposisjonen, bladet Svenska Pressen ble forbudt for noen dager siden, bare fordi allierte nyheter ble slaat for stort opp. Folket skal kjøres blindt i avgrunnen. Men det er haap om at opposisjonen ikke lar sig kneble. Riksdagen er folkevalgt. Det gir haap.

NYHETENE FRA LONDON SØNDAG DEN 18. JUNI 1944 kl. 18,30.

Amerikanske fortropper meldes at ha naedd vestkysten av Cherbourg-halvøya et sted mellom Barneville-sur-Mer og Carteret. 30 km. nord for mellom Barneville og Cherbourg er allierte styrker i heftig kamp med tyskerne. Orville, 10 km. fra havet, er inntatt. Veien langs vestkysten bombes. Likesaa denne siste vei fra Cherbourg sørover under alliert artilleri-ild. Stort tysk motangrep utenfor Coentan er slått tilbake. Ved de andre avsnitt, Tilly-sur-Seules og Caen, er det bare lokal virksomhet. Det ser ut som om tyskerne setter alt inn paa aa holde hovedpunktene Caen, St. Lo, Lalognes og St. Hays-de-Puits. De allierte støtter frem paa sidene, og det utvikler sig omringsningslag, som kan ende med at tyske garnisoner blir liggende igjen som "øyer" bak de alliertes front. Det har vært godt vær, og flyoperasjonene over fronten ble gjenoptatt i stor skala igaar. Dessuten var det kraftig bombing av tyske sambandslinjer og knutepunkter mellom Tours og Nantes. Det tyske flyvæpnen er tallmessig underlegent og det viser sig at tyskerne maa bruke piloter som kommer rett fra treningsleirene. 1300 svære amerikanske bombefly var idag over fabrikkomraader i Hamburg og Holland. Moskitofly var over Berlin. I natt ble Kiel bombet av moskitofly og miner lagt ut. Mannskapsløse tyske fjernstyrte fly har atter vært over Sør-England. Mange av dem ble ødelagt av luftvernet. Det er tatt i bruk nye metoder for aa bekjempe dem, som har vært uteksperimentert siden oktober ifjor. Flyene har ikke større fart enn andre fly, og deres baner kan forutberegnes, saa det ventes at motforholdsreglene snart vil bli effektive. Det har vært kraftig bombing fra alliert side i siste døgn av anleggene for mannskapsløse fly. Det har vært anrettet en del skade paa bygninger og en del mennesker er drept, i Sør-England, men det understrekes at denne utsending av mannskapsløse fly paa maafaa mot sivilbefolkningen ikke har annet formaal enn aa stive opp nazistenes kampmot. Paa samme maate begynner skrøtten om Atlanterhavsvollen etter at ubatene var blitt lammet. Sørfrenten. Øst for Appenninerne er nytt terreng vunnet tross øket tysk motstand. 8. arme har passert Grosseto og trekker sig sammen om Perugia. 5. arme har ogsaa hatt ny framgang. Ved aa gaa mot øst istedenfor mot nord i det siste har de allierte trængt en kile inn mellom de to deler av tyskernes styrker. Franskmenenes operasjoner paa Elba gaar bra. Under første fase av landgangen var det kraftige motangrep. Franske tropper har utslettet tyskerne paa den østlige, sydlige og midtre del av øya. Nye forsterkninger er landsatt. Det var ca. 1000 flytfall. 3 fly savnes. Oljeraffinerier paa Balkan er bombet paany. Russerne har trængt 18 km. videre fram paa Karelska Neset og tatt en rekke tettbygde strøk. Finnene har lidt store tap og har maattet trekke sig tilbake saa fort at viktige broer ikke er blitt ødelagt. Russerne staar naa foren hovedforsvarslinjen for Viborg. Byen evakueres. Russiske fly- og sjøstridskrefter griper stadig inn i kampene paa Neset. Svenske aviser skriver: Den finske regjering prøver aa skjule for folket hvor alvorlig stillingen er. Fra tyskerne faer finnene ingen hjelp, bare pene ord i tyskernes aviser. Det er alt. I Det fjernøstlige har amerikanerne utvidet sitt bruhode paa Saipan i Marianerne. 50 japanske fly er ødelagt ved angrep paa en større flybasis. Inntil 26. mai 1944 var 259 nordmenn henrettet etter tyske dødsdommer. Dertil kommer de som er drept under flukt eller paa annen maate, de som har begaatt selvmord eller er døde i fengslet. Den tyske Brysselradioen har bekreftet at kong Leopold av Belgia er ført til Tyskland, "for aa fjerne ham fra faren for flyangrep." En del Hitler-Jugend er med og hjelper til i Normandie. De allierte har tatt til fange tyske "hirdjenter" mellom 13 og 16 aar gamle, og gutter ned til 12 aar. Store mengder av tyske "invasjonsprammer" er sendt nordover fra Danmark. For noen dager siden gikk en flaaet paa 60 lystyachter og kuttere nordover gjennom Øresund. De var plukket sammen i danske havner. Det gjettes paa at de skal til Norge og være i reserve hvis tyskerne skal rømme landet. En god idé om de gjorde det!

22 JUNI 1944

19 - 1. aarg.

KONGESPEILET.

Den 18. Juni 1944.

Mappe 72

Dato 27/6/44

EN FRANSKE HJEMMEFRONT IDAG. Spenningen i Frankrike er idag paa bristepunktet. Landet øiner friheten etter de Forenede Nasjoners invasjon i Normandie. Samtidig er alle paa det rene med at de staar overfor et av de viktigste kapitler i landets lange historie. Det er ikke bare de regulære franske troppes avdelinger som er inkorporert i de allierte armeer, som kommer til aa lide store tap, men ogsaa de to store grupper som aktivt slaass innenfor Frankrikes grenser, sabotørene og partisanavdelinger. Kort etter landstigningen ble meldt fra Algerie at de franske sabotører i høi grad har bidradd til landgangens heldige forløp ved aa avskjære tyskernes sambandslinjer til fronten, og dermed hindret Rommels forsterkninger aa komme frem. Partisanavdelingene, som er fullt militært opsatt, og er godt utrustet med lette automatvaapen, har faatt beskjed om aa holde sig i ro inntil nærmere ordre blir gitt. Det foreligger dog meldinger om at de er begynt aa røre paa sig. Paa grund av de særlige forhold partisanavdelinger maa operere under, er disse tropper særlig konsentrert i avsnitt som er vanskelig tilgjengelige for tyskerne.: Alpene, Vogeserne, Jura, Pyreneerne og Bretagne. Det meldes saaledes at byen Tarbes i Syd-Frankrike er besatt av partisaner. Opgaver fra Spania sier at herved 2 mill. mann opererer i Pyreneerne. Sveitsiske meldinger gaar ut paa at distriktene omkring Grenoble, Limoges og Lyon er fullstendig infiltrert av friske franske styrker. Disse oppgaver fra "reisende som nettop er ankommet fra Frankrike" lukter dog for meget av tysk propaganda, som gjennom slike meldinger vil faa aa triotene til aa røre paa sig, og deretter kvele aksjonene i fødselen. Partisanerne betyr nemlig en meget aktiv trussel for de tyske styrker., især da de som er stasjonert i Syd-Frankrike, heter det i en United Pressmelding fra Madrid. Det holdes ikke for usannsynlig at landgangen i nord-vest kan resultere i en tysk evakuering av Syd-Frankrike. Det finnes nemlig bare faa jernbaner til denne landsdel. Av disse løper to gjennom Toulouse. Om partisanerne i de syd-vestlige provinser gaar til samlet aksjon, kan jernbanen gjennom Lyon avskjæres, saaledes at de tyske troppekontingenter i syd kommer i en vanskelig stilling. Partisangruppene er meget godt organisert under en felles ledelse, som igjen mottar sine ordre fra den Allierte Overkommando, saa slike aksjoner er innen rekkevidde. Og hvordan er saa stillingen inne de franske quislingers leir, at de skjelver i buksene er ganske klart. Uenigheten mellom "collaborationistene" i Paris og "attentistene" i Vichy er bittrere enn noensinne, men striden mellom de to som slaass om tyskernes gunst, Doriot og Deat, er foreløbig bilagt under trykket av den truende fare. Doriot har innvilget i at medlemmene av det Franske Folkeparti en quislinggruppe - kan gaa inn i Darnands militær, som noenlunde tilsvarende va r hird. Laval er tradd mer i bakgrunnen, da man frykter for at han skal gjøre en av sine beryktete politiske kuvendinger. Darnand, som ble utnevnt til innenriksminister av Pétain den 13. juni er p.t. den store mann i Frankrike. Han kan kalles Frankrikes Himmler. Han har oprettet sardomsstoler over alt i landet, som meget summarisk idømmer og eksekverer dødsdommer. Han er meget farlig, da han har forstaatt aa smugle sine spioner inn i motstandsbevegelsen, som til gitt tidspunkt angir de hemmelige ledere. Fra januar iaar til nu er det fengslet ikke mindre enn 20.000 mann. De som faller i tyskernes klør gaar det ikke bedre, idet partisanerne stikk imot all folkerett blir skutt som franktirører. Tyskerne og deres hjelpere har aktivt vært med aa skape den franske motstandsbevegelse. Denne er hovedsaklig bygget op av menn som har søkt tilflukt i fjellene for aa slippe aa utføre tyskerarbeid. At de ikke har lært noe av denne fadese kan vi se paa utviklingen her hjemme i den seneste tid. Men i Frankrike er utviklingen kommet ennu et skritt videre. Den franske ungdomstjeneste, som tilsvarende A.T., er ifølge forordning av Pétain den 13. juni oppløst, fordi dens medlemmer "trenges bedre til innsats paa annet hold". Dette skulde vel være et avgjørende og slående bevis for at vaar Hjemmefronts Ledelses parole mot A.T. er riktig og forutseende. Vi har i det hele meget aa lære av utviklingen i Frankrike, idet begivenhetene der ligger et skritt foran det som hender her hjemme. Vi kan meget godt komme i samme situasjon, og det er godt aa ha høstet lardom. Tyskernes metode i de forskjellige land har en tendens til aa gjenta sig selv. Ogsaa quislingene har grund til vaakent aa følge utviklingen der nede. Det hat som gjen-

nem 5 lange, harde år har vært bundet og opmagasinert, slaar nu ut i lys 1
De franske quislinger seer neppe rolig om nettene. Og de her i Norge, som
har den tvilsomme ære at ha skapt en internsjonal standard, de som har skap
selve betegnelsen "quisling" - det mest foraktfulle et menneske kan bli kall
har det neppe bedre. Ogsaa de kan med angst og bæven følge kommunikeerne fr
de franske patrioter paa hjemmefronten.

NYHETENE FRA LONDON TIRSDAG DEN 20. JUNI 1944 KL. 18, 30.

Amerikanske styrker har inntatt Montebourg og rykket videre nordover.
De staar 9 km. fra Cherbourg og angriper de ytre forsvarsverker rundt byen.
Knutepunktet Valognes er innesluttet paa 3 kanter, paa vestsiden staar de
allierte bare 3 km. fra byen. Ved havet i vest har amerikanerne rykket
8 km. nordover fra Barneville. Sørpaa staar de allierte 3 km. fra St. Lo.
Tyskerne paa den nordligste spissen av Cherbourg-halvøya er avskaaret og
ligger under mangel paa forsyninger, men selve byen Cherbourg er omgitt av
sterke forsvarsverker, og det kan ventes en hard kamp. Amerikanerne har
naa faatt permanente flyplasser i Normandie. En tysk flyplass er ogsaa
erobret. Over 1500 amerikanske bombefly eskortert av et stort antall
jagere bombet i gaar oljeraffinerier og anlegg for syntetisk olje i Ham-
burg, Hannover og Magdeburg, og en flyfabrikk i Braunschweig. Startplasser
for mannskapløse fly i Pas de Calais ble ogsaa bombet kraftig. En
del mannskapløse fly var i formiddag og i natt paa ny skutt ut over Sør-
England. Det oppsto en del skade paa liv og eiendom. En stor del av
flyene ble skutt ned av jagere og luftvern og falt i havet eller paa aa-
pent land. Det regnes at de allierte ved sine bombeangrep paa tyske fly-
fabrikker har nedsatt produksjonen av mannskapløse fly til under en fjer-
dedel av det opprinnelig planlagte. Gjennomsnittlig er det ved disse
flyene bare kastet ned ca. 120 tonn sprongstoff over Sør-England pr. døgn.
Livet i London gaar sin gang. Parlamentet fortsetter drøftelsen av
etterkrigsproblemerne.

Sørfronten. 8. arme har inntatt Perugia og rykker videre fram. De allierte
er kommet nordenfor Trasimeno-sjøen og søker fram mot Arezzo. Paa vest-
siden er 5. arme kommet 15 km. videre fra Grosseto og fortsatter tross
tysk motstand. Ved Adriaterhavet er Tossino-elva naadd. Ved fransk
middagstid i gaar var franskmennene herrer over hele Elba, i og med at den
viktige havnebyen Porto Ferraio ble inntatt. Bare noen faa tyskere er
kommet unna fra Elba. Franskmennene har tatt 1800 fanger.

Østfronten. Russerne har utvidet sin bresje i Mannerheim-linjen til en
bredde av 50 km. og staar paa et punkt 16 km. fra Viborg. Det arbeides
sterkt paa aa faa omdannet den finske regjering, særlig er det paa tale at
statsminister Linkomies og finansminister Tanner skal tre tilbake. Det
heter at marskalk Mannerheim er velvillig innstilt overfor en omdanning av
regjeringen og innledelse av fredsforhandlinger. Den finske minister i
Stockholm, Gripenberg, har vært en tur i Helsinki, og det tyder paa en
fredsføler. Men fascistiske kretser i Finland, som støttes av tyskerne,
er svært aggressive for tiden. De har oppnaadd at den sterke liberale
opposisjon ikke har faatt komme offentlig til orde med sine krav om fred.
Under fredsforhandlingene i vinter truet fascistene med aa gjøre et kupp
ved tysk hjelp. Ogsaa denne gang vil tyskerne sikkert prøve aa hindre
en fredsslutning, men en regjeringsomdannelse er sannsynlig, for freds-
opinionen er sterk. Finnene hadde ikke regnet med at russerne vilde an-
gripe dem. Og hvis Viborg faller, er Finnlands strategiske stilling straks
betydelig forverret.

Over 300 japanske fly er ødelagt under angrep paa amerikanske fløtestyrker
utenfor øya Saipan søndag.

De italienske partisanene har herredømmet over flere av fjellpassene paa
grensen mot Frankrike. De franske partisanene har paa tilsvarende maate
et hovedstøttepunkt i fjell-landskapet Savoien paa grensen mot Italia.
Derfra sprer organisasjonen sig ut over hele Frankrike. Den tar særlig
sikte paa aa gjøre skade for tyskerne ved sambandslinjer og knutepunkter.

ØNSKES BYTTET.

2 ministeruniformer, sydd 1941 og 1942, litt
frynset i kanten, ø.b. med en liten brat.
Bill.mrk. "Lettrodd".

24 JUNI 1944

Mappe 72

Ekspl. 20 D.

Dato 23 Den 23. juni 1944.

Nr. 20 - 1. aarg.

KONGESPELLET.

IBSEN'S MENING. Gjennem lange år har tyskernes trampende støvler gitt
gjenlyd i mørklagte gate over hele Europa - fra Prag til Paris, fra Amster-
dam til Athen. Vi har lært aa forståaa hva Ibsen følte da han skrev fra
Dresden under tyskernes seierstog i Frankrike i desember 1870!

Her jeg lever paa en vis, pral og skraal og flagg paa stang,
som de lever i Paris! "Wabht am Rhein" som kalles sang.
Svære tyske floskelhelte, De kan tro at mangen gang
som med vold vil verden velte, kjennes kredsen knapp og trang.

Men det har lysnet, og vi nærmer oss slutten. Nagistenes militarpolitikk
og umettelige erobningslyst har gjort alle til fiender av Tyskland, og
det har gaatt som Ibsen spaadde:

Just i seiren bor forliset:

Preussens sverd blir Preusser-riiset.

Sluttangrepet mot Tyskland vil bli satt inn fra alle kanter. Tonen i Ber-
lin begynner aa bli spakere. For 14 dager siden het det at de allierte
landgangstropper i Normandie vilde bli kastet paa sjøen. Men skjebnen har
villet det saa underlig at i dag er det tyskerne i Normandie, ute paa
Cherbourg-halvøya, som staar i fare for aa bli kastet til sjøs. Enda er
det bare forpostfektninger som foregaar, om Finland i øst og om den før-
ste havnebyen i vest. Men kanskje kan kampene i Normandie gi et bilde
i det smaa av hva som forestaar.

ER INVASJONEN I FRANKRIKE BARE ET SKINNANGREP? I Sverige er det mange
som er av den opfatning at de allierte ennu ikke har satt inn hovedstøt-
tet Festung Europa. Tross den voldsomme kraft som fremstøtet i Normandie
blir ført med staar det fremdeles store styrker parat til innsats. Det
er meget mulig at landgangen har som hovedformaal aa binde saa store styr-
ker som mulig for aa faa tyskerne til aa blotte sig et annet sted. Eisen-
hower har tropper samlet paa strategiske punkter rundt om Europa og i Euro-
pa, og han har mange muligheter aa velge mellem. Han kan velge naar og
hvor han vil slaa til og tyskerne kan ikke hindre ham i dette. Det er især
en ting som tyder paa at han vil prøve aa komme inn i Tyskland ad annen
vei enn fra Tyskland Frankrike: Maginot - og Siegfriedlinjene. Disse fors-
varsverker vil det volde uhyggelige tap aa bryte igjennem. Meget kan spa-
res ved aa gaa en annen vei. Naar vi ser paa krigssituasjonen i dag er
det især Russlands hurtige og fullstendige gjennombrudd i Finland som
faller i øinene. Det er ikke lenge før Tyskland har mistet en av sine
kraftigste forbundsfeller. Med det nære militære samarbeid mellem Russ-
land og de styrker Eisenhower rader over, kan vi gaa ut fra at det plut-
selige angrep paa Finland er et ledd i den store allierte krigsplan.
Ved første blick er det forbausende at Russland istedenfor aa gaa mot den
rumenske oljen eller mot Polen og Baltikum gikk paa Finland i første om-
gang. Fra den fronten behøve de ikke aa vente noen overraskelser. Det
er sikkert annet som ligger bak. I Sverige gaar fler og fler over til den
opfatningen at utsjaltingen av Finland er optakten til en alliert
støtoperasjon direkte mot den tyske Østersjøkyst, med innsats av baade
russiske og anglo-amerikanske styrker. Fra vest maatte de flaaten rydde
de Danske Sund og Østersjøen for miner og slaa ned motstanden fra de tyske
landbatterieng i Storebelt og Øresund. Østersjøkysten er ubefestet, saa
noen alvorlig motstand mot selve landgangen kan tyskerne ikke yte. I Dan-
mark er det bare vestkysten av Jylland som er sterkt utbygget, mens derimot
østkysten paa det nærmeste er uten forsvarsverker. Ved en slik operasjon
kunde de allierte for alvor utnytte sin store overlegenhet til sjøs. At
flaatebeskyttelse under landgangsoperasjonene har den største betydning
har vi sett i Normandie. En enkelt destroyer har større ildkraft en et
vanlig artilleriregiment. Flybeskyttelsen maatte komme fra finske og
fremskutte russiske flyplasser. At amerikanerne allerede nu benytter rus-
siske flyplasser under sine tokter over Balkan gir en pekepinn for den
kommende utvikling. Dersom et sterstilet invasionsforetagende av denne
art blir gjennomført - og det vilde ligne Churchill aa sette i gang noe
slikt - vil tyskernes stilling være fortvilet. Hver skal de tropper komme
fra som skal stoppe de allierte i et område som tyskerne hittil har

regnet for sikkert. De store strategiske reserver som Halle rslaben og de andre tyske militærkronikere skriver om, eksisterer nok bare i disse skribenters overanstrengte hjerner. Tyskerne vil ha hendene fulle med aa demme op for angrepene fra alle andre kanter: fra vest, fra øst, fra Italia, fra Balkan, hvor general Wilsons armeer sikkert vil bli satt inn, samt fra alle Europas partisanhærer, som nok ikk blir den minste faktor i det kommende sluttgjøret. Invasjon paa østersjøkysten er bare et av de alternativer Eisenhower kan velge mellom, og som setter Hitlers og hans generaler mange graa haar i hodet.

NYHETENE FRÅ LONDON TORSDAG DEN 22. JUNI 1944 KL. 18,30.

I ettermiddag meddelte sjefen for de amerikanske sjøstridskrefter i Stillehavet at fly fra amerikanske hangarskip mellom Filippinerne og Marianerne har tilføid den japanske høisjøflaaten alvorlig skade. Ett hangarskip og 3 tankskip ble senket. 1 slagskip, 1 krysser, 1 lettere krysser og 2 hangarskip skadd, 21 japanske fly skutt ned. 49 amerikanske fly gikk tapt. Det kom ikke til noe sjøslag, da japanerne trakk seg tilbake for flyangrepene. Slaget begynte mandag ettermiddag. Dagen etter angrep store mengder japanske fly den amerikanske eskadren, men 353 ble skutt ned. Den japanske flåten maa naa enten gaa ut til kamp mot den amerikanske, eller se paa at amerikanerne setter seg fast paa steder hvorfra de kan true selve Japan.

Igaar foretok amerikanerne sitt hittil største angrep i dagslys over Berlin med 1000 bombefly og 1200 jagere. Det var kraftig tysk luftmotstand. 49 tyske jagere ble skutt ned. 43 amerikanske bombefly og 7 jagere gikk tapt. Braunschweig ble ogsaa bombet av amerikanske fly. Dessuten angrep amerikanske bombefly anlegg for syntetisk olje i Ruhland 80 km. sør for Berlin og fortsatte derfra til baser i Russland. De tapte 3 bombefly og 2 jagere. Paa siste del av turen fikk de støtte av russiske jagerfly. Britiske moskitofly var i natt over Berlin. Andre britiske fly bombet industrimaal i Ruhr og Rhinland. Engelske fly la ogsaa ut miner. Videre ble startbanene for mannskapsløse fly bombet. Paa Cherbourg-halvøya har de allierte gaaet fram 3-5 km. over hele fronten. Særlig betydelig framgang langs veien Valognes-Cherbourg. Det er kamper i Tilly-området. Ellers patruljevirkosomhet. Paa Cherbourg-halvøya har de allierte inntatt flere startplasser for mannskapsløse fly, til dels i uskadd stand. Det regnes at 1/4 av startplassene finnes her, resten i Pas de Calais. En fjerde tysk general er falt i Normandie. Det har vært kraftig bombing av Chartres og andre jernbåknutepunkter bak fronten, og av området nord for Paris. I de indre fjellbygdene i Bretagne har tyskerne satt inn egne avdelinger mot partisaner. De ble slaatt tilbake.

I Italia har operasjonene vært sinket av kraftig regnvar, men framrykningen har fortsatt over hele fronten. Ved Adriaterhavet har de allierte naadd et punkt 50 km. sør for Ancona. I vest er 5. arme kommet 24 km. nord for Grossetto.

Russerne har tatt offensiven og trykker finnene tilbake paa 3 fronter: nord for Onega-sjøen, paa Anus-neset mellom Onega og Ladoga, og sør for Ladoga. Her er russiske fortropper kommet 20 km. fra Viborg. Det er ikke meldt at russerne har satt i gang noen offensiv mot Dietls tyske tropper lengst i nord.

Det er idag 3 aar siden Hitler gikk til angrep paa Russland. Fra Moskva er det gitt følgende oppgave over tapene paa begge sidene: tyskerne har tapt 7,8 millioner mann i døde og fanger, 70.000 tanks, 60.000 fly og 90.000 kanoner. Russerne har tapt 5,3 millioner mann i døde, fanger og savnede, mens 49.000 tanks, 30.000 fly og 48.000 kanoner er ødelagt. Moskva kringkaster understreket i dag de seire russerne har vunnet, den rolle geriljatroppene har spilt og den hjelp England og Amerika har gitt. Den allierte øverskommanderende oppfordrer fiskerne til fortsatt ikke aa fiske i kystfarvannene utenfor Holland, Belgia, Nord- og Vestfrankrike, og paa Nordsjøfeltene utenfor Norge og Danmark, inntil torsdag 29. juni kl. 21.

I Oslo har det i de siste dager vært gate-razziaer etter vaapen og etter menn fra 21 til 25 aar. Av disse er 120 tatt. 31 norske prester er for tiden fengslet, og 81 er forvist fra sine hjemsteder. Av disse er 20 blitt samlet paa Lillehammer.

KRONPRINS OLAV NORSK FORSVARSCHEF. Fra 1. juli er H.K.H. Kronprins Olav utnevnt til forsvarschef over vaare samlede stridende krefter i Norge. Gjeller inntil det første ordinære statsrad i Oslo. Det var general Hansteen en hittilværende forsvarschef, som foreslo at kronprinsen skulde overta kommandoen. General Hansteen overtar stillingen som nestkommanderende under kronprins Olav. Det er med stor glede hjemmefronten hilser vaar populære og dyktige kronprins i hans nye, meget ansvarsfulle stilling. Det er med dyb og innerlig tilfredshet vi venter paa hans ordrer. Vi er glad for at kronprins Olav, hvis navn kommer til aa bli intimt knyttet til det norske folks historie i den krevende etterkrigstiden, skal ha et avgjørende ord med i laget naar seiren skal trykkes.

TYSKLAND MOT NEDERL. GET. I løpet av en uke er Hitlers Hovedkvarterets planer for krigsførslen sommeren 1944 kullkastet. Meningen var aa holde russerne stanset paa østfronten mens anglo-amerikanerne i vest ble tilføiet saa avgjørende slag at de vilde gaa med paa en kompromissfred. Deretter skulde saa tyskerne med hele sin styrke vende sig mot russerne. Tenkte overkommandoen. - Stillingen er totalt forandret. I Italia retirerer Kesselrings styrker saa hurtig at Alexander snart kan true vitale omraader for Tyskland. I øst har russerne med massiv kraft slaatt i gjennom tyskernes sterkaste avsnitt - midtfronten - og har tilbakelagt 1/3 av veien til øst-Preussen paa 10 dager. De viser intet tegn til aa saktne tempoet. En russisk general uttalte til en engelsk korrespondent at tyskerne nu lider det største nederlag verden har oplevd. Det meldes ogsaa om dannelsen av nye russiske angrepsbrennpunkter paa østfronten. Det er ganske paafallende at russernes hovedfremstøt skjer ad derteste vei til Tyskland og ikke over Balkan, som utviklingen tidligere tydet paa. De allierte militære chefer finner kanskje tiden inne til et frontalangrep paa Tyskland? I vest viser de allierte tydelig at deres angrepslyst og - makt langt fra viser tegn til aa forskrekkes over de opskrytete tyske forsvarstiltak. Tvert imot har de slaatt noen av Rummels beste styrker i aapent slag. Tyskerne blir stadig trent bakover tross forsterkninger de har mottatt fra østfronten. Samtidig med disse synkroniserte operasjoner fortsetter luftkrigen mot tyske rustningsbedrifter i urferminsket maalestøkk. Det er særlig raffinerier for syntetisk oljefremstilling og oljefelter paa Balkan det gaar ut over. Motstandsbevegelsene i de besatte land vokser i styrke fra dag til dag og hindrer tysk transportvirkosomhet og binder store styrker. Det er symptomatisk at det nu for første gang under krigen meldes om tilfangetelse av større antall tyske soldater. Baade i vest og syd gir tyskerne lettere kampen op enn før. Offiserene viser ennå god kampmoral, men de menige er kamptrøtte. Paa østfronten gir fangetallene de siste dager en pekepinn om at oppløsningstendensene innen arméene der borte er langt fremskredne. Ved Bobruisk oversteg for første gang antallet av fangne antallet av falne. Fredag ble det bare av Rokossovskys armégruppe tatt 12.000 fanger. For hver tysker som ble drept tok russerne 7 fanger. Dette er uhye interessante tall og forteller mer om tyskernes stilling idag enn de omraader de har maattet gi slipp paa i løpet av de siste par uker. Overkommandoen beste kort har hittil vært at de har kunnet organisere ordnete tilbaketog tross sterkt press fra fienden, da soldatenes moral har vært god. Svikter den - som de siste dagers begivenheter tyder paa at den gjør - er enden kanskje nærmere enn noen tror.

TYSK FORSTVIDENSKAP. Vi gjengir i oversettelse et brev fra Reichskommissar, Abteilung Forst und Holzwirtschaft und Jagdwesen til Forstmeister Prückner: "Som jeg flere ganger har gitt klar beskjed om er det krigsviktige behov avgjørende for hugsten i de norske skoger. Fremskaffelsen av de trematerialer som er nødvendige for krigsførslen maa ikke hindres av forstlige hensyn. Idag spiller spørsmaal om ettervekst, om skopleie, selv om skogens bestaaen i det hele tatt inntil videre. Selv naar hugsten forer til varig avskogning med alle dens følger for landbruket og det norske naringsliv overhodet, skal den allikevel forctas hvis behovet ellers ikke kan dekkes. Jeg ber Dem tilegne Dem dette standpunkt fullt ut, og sette det i gjennom ikke bare overfor nordmenn, men ganske spesielt overfor Wehrmacht og Todt. Gjør det klart at det ikke er noe forstlig

NORGES STILLING ETTER KRIGEN. Kong Haakon talte onsdag paa et stort møte i det Internasjonale Presseforbund i London, hvor han var innbudt som æresgjest. Formannen, den russiske journalist Rothstein, hyl- det i en tale vaar konge og den innsats det norske folk hjemme og ute har ydet i kampen mot den felles fiende. Deretter talte H.M. Kongen. Det er ganske symptomatisk at vaar kloke og fremsynte konge hovedsak- lig kom inn paa etterkrigstiden og de problemer som da kommer til aa reise sig. Han understreket sterkt at det maa opprettes en mellomfolk- lig ordning med organer bak sig, sterke nok til aa bevare freden mot eventuelle aggressive nasjoner. Det er ganske klart, sa han, at i en in- ternasjonalt ordning, hvilken form den saa enn maatte faa, kommer stor- makterne til aa spille en stor rolle. Men kongen understreket sterkt at ogsaa de smaa nasjoner maa faa plass ved raadsbordet og at de maa vare med aa bestemme alle viktige sporsmaal helt fra første stund av. Det er meget interessant at kong Haakon kommer med disse uttalelser nu - i et øieblikk da alle de Forenede Nasjoners anstrengelser staar sam- let paa en mann, som har absolutt og fullstendig forføiningsrett over alle deres krefter. Den allierte Overkommandos sjef er idag vaar øver- ste leder og vil fortsette aa vare det til tyskerne er slaatt. Det er ganske morsomt aa tenke paa at det er det av nazistene latterliggjorte demokratiske system som har skapt denne situasjon, hvor en mann har til sin fulle disposisjon jeg vet ikke hvor mange frivillig forenede nasjoners armeer og det uhyre produksjonsapparat som staar bak disse i Europa. Hvor Tyskland under hitler maa paa sine "forbundne" la- kretater frem til fronten, gaar de allierte demokratiske stater fri- villig og med hele sitt hjerte paa hva synes dem usundt og galt. Og nettop i dette øieblikk, da alle krefter er forenet under en manns le- delse til den avgjørende kamp, staar vaar folkevalgte konge frem og sier fra at ogsaa de verdier som forvaltes av de smaa nasjoner paa de kulturelle, politiske og kommersielle omraader maa ha part i de avgjør- elser som maa treffes naar linjene for den fremtidige verdens liv skal stikkes ut. Vi, og de fleste andre smaa nasjoner i Europa, har ogsaa hatt ganske mange ting aa lære under denne krigen. Vi har gjennom den nasjonale samkjensle vi har levd oss inn i paa hjemmefronten, lært at uten enighet, uten aa sta sammen, kommer vi ingen vei. Vi har paa egen kropp lært hva det vil si aa vare uten et fritt mellomfolkelig varebytte. Vi har lært hva det betyr aa leve i et rettsløst land. Vi har lært hva det er aa bli underkastet en ensrettet, stupid, agitato- risk presse og propaganda. Vi har lært aa knytte hendene under et ter- roristisk skrekkvelde. Vi har kjempet mot disse ting i 4 lange, harde aar, og vi skal ogsaa gaa med løftet hode gjennom den tiden vi har i- gjen. Med de erfaringer vi og de andre smaa folk har bak oss, som kan vare nyttige nok aa bringe med sig i det mellomfolkelige samarbeid, mener vi aa ha og krever rett til aa vare med rundt raadsbordet naar nye veier skal stikkes ut. Og det gladelige er at det gaar som en rød tråd gjennom alle tiltak for etterkrigstiden at alle land, enten de er store eller smaa, skal ha anledning til aa gjøre sitt standpunkt gjeldende i alle saker som angaar dem. Dette syn paa forholdet mellom de store og de smaa stater begynner allerede aa gi sig utslag i prak- tiske resultater. Vi peker bare paa traktatene mellom England, U.S.A. og Russland paa den ene side og Norge, Holland og Belgia paa den annen, gjennom hvilke er sikret at de smaa stater faar sin fulle suverenitet etterhyert som deres omraader blir befridd. Vi tror det var meget disse ting vaar konge tenkte paa naar hann i disse storkrigens avgjørende dager gir uttrykk for at Norge er mer enn beredt til aa ta paa sig de byrder som en sterk internasjonal organisasjon etter krigen vil føre med sig.

NYHETENS BERG. LONDON DEN 8. JUNI KL. 18.30: Inatt fandt det sted eksplosjon i Norske Folks lokaler i Akersgaten. Den siste kortregis treringsmaskin ble totalt ødelagt.

NYHETENE FRA LONDON TORSDAG DEN 8. JUNI 1944 kl. 18,30:

I Normandie har de allierte tropper tatt Bayeux, steier inne i Caen og flere andre steder et godt stykke inne i landet. Tropper som var landsatt fra sjøen har oppnådd kontakt med tropper som var sluppet ned fra luften. Det er opprettet startbaner og landingsbelter for allierte fly i kampområdet i Frankrike. Veien mellom Bayeux og Caen er brutt på flere steder tross hissig tysk motstand. Det raser harde tank- og artillerislag. Allierte fly gjorde 9.000 utfall igaar og angrep maal fra Seinen til Biscaya. Kanonstillinger og personell, strømbiler og tog ble bombet fra lav høide. Den tyske luftmotstand var av liten betydning. Allierte transportfly har fraktet store mængder antitank-kanoner og annet materiell over kanalen. Det var veldig glede da de allierte stridsvogner rullet gjennom de første franske landsbyene, folk ropte, sang og jublet i gatene. General Eisenhower har avlagt et besøk i landingsområdet og uttalt: Min tillit til de allierte stridskrefter har vist sig helt berettiget. Hva Elton har gjort, overgaar alt jeg tidligere har sett, og den vellykte landing viser hvor godt flyenes forarbeide var. Churchill uttalte i Underhuset i dag at de allierte har store farer og vanskeligheter lykkelig bak sig, men alt de ikke maa glemme de uhyre anstrengelser som ligger foran dem..

Under et stort framstøt har 5. arme inntatt Civita Vecchia, ved kysten 60 km. nord for Rom. Ogsaa Bracciano 30 km. nord for Rom inne i landet er tatt. 50. km. øst for Rom har 8. arme inntatt Sabiaco, og tyskerne trenges østover mot Avezzano, et knutepunkt paa 5. riksvei som ligger midt mellom øst- og vestkysten. Den 14. tyske arme er paa tilbaketog nordover i opløsning og forvirring. Da Rom ble inntatt, tok de allierte fanger fra 40 forskjellige avdelinger som var blandet om hverandre. De allierte hadde 1800 flyopstigninger, mens ingen tyske fly saes over kampområdet. Paa fjellveiene i Appenninone lider de sammentrængte tyske tropper og transportkolonner svære tap. Tyskerne melder om russisk offensiv nord for Jassy. Det foreligger ingen russisk melding.

Britiske fly bombet Köln i natt og la ut miner i tyske farvann.

Portugal har stoppet wolfram-eksporten til Tyskland.

Antallet partisaner under vaapen i Nord-Italia regnes til 20.000.

ADVARSEL TIL HJEMMEFRONTEN. Vær paa vakt mot provokatører og angivere. Betro deg ikke til noen uten at det er helt nødvendig, og da bare til folk som du vet at du trygt kan stole paa. Gestapo har mange knep. Et av de siste er aa bruke danske forrædere som provokatører i Norge og norske quislinger i Danmark. Vær ikke nysgjerrig og ikke prat som. Husk at det du ikke vet, kan ingen Gestapo-mann tvinge deg til aa fortelle. Derfor er det best at du ikke vet noen ting som du ikke trenger aa vite, og at du ikke belaster dine venner med hemmeligheter som de ikke har bruk for. Hold tett!

DEN ALLIERTE ØVERSTKOMMANDERENDE minner om at folk som bor inntil 35 km. fra nærmeste kyst maa være særlig forberedt paa flyangrep. De maa prøve aa komme minst 2 km. bort fra byene hvis de finner allierte flyveblad som melder om kommende flyangrep. Og de bør paa forhaand ha tenkt ut hvor de vil søke hen. Men det tilføyes i dag at advarselen ikke bare gjelder kystbeltet i Europa. Flyangrep kan komme hvor som helst det er militære maal av betydning for allierte operasjoner. De allierte vil alltid prøve aa kaste ned flyveblad kort tid før angrepene. Men det kan ikke ventes at dette vil bli gjort bestandig naar angrep skal finne sted. Det kan hende at vilkårene for operasjonene umuliggjør en slik advarsel.-

Ved landingen tok den allierte flaaet i stor utstrekning i bruk det nye rakett-vaapen. Rakettene kan avfyres fra smaa krigsskip like under land. De medbringer sin egen ammunisjon og trenger ingen kanoner. De ble uteksperimentert etter erfaringer fra Dieppe-raiden. Slagskipene kan ikke gaa nærmere kysten enn 16 km., men deres store kanoner treffer derfra maal bak Bayeux og Caen. Ved hjelp av flyene utpekes de tyske kanonstillinger inne i landet som maal.-

Nr. 14 - 1. aarg.

KONGESPEILET.

Den 12. juni 1944.

FIRE AAR ETTER. Den 6. juni 1940 var rømmingen av Dunkerque avsluttet. 350.000 mann, de eneste trenete tropper England eide, var under dekke av tett skodde tatt ombord og satt over kanalen. Tyskerne haante blodig dette "seierrike tilbaketog", men de vaaget ikke aa prøve invasjonen i England. Det skinte igjennem en viss motvillig beundring for prestasjonen ved Dunkerque. En prestasjon var det nemlig. En norsk sjømann som var med ved evakueringen har beskrevet for oss hvordan de franske soldater var motløse, helt knuget under følelsen av sitt lands nederlag, men engelskmennene var seige og innbitte. Selv saarete maskingeværskytter som maatte bæres ombord, forlangte aa bli lagt ned paa dekket og forsatte aa skyte mot de tyske flyene, som i tette formasjoner feide over skibene og stranden. Dunkerque reddet England, som ble liggende utenfor tyskernes festning som et truende slagskip. Men hitler uttalte at engelskmennene var jagd bort fra Europa og aldri vilde sette foten paa fastlandet - i saa fall skulle de bli kastet ut i løpet av noen timer. Men fire aar etter Dunkerque kunde britene si: "Her er vi igjen." De spaserte iland paa Dunkerquedagen, og tyskerne holdt snart opp aa snakke om aa kaste dem til sjøs. Invasjonen kom overraskende. Trass i høi sjø og daarlig vær ble de allierte over. Flere ukers daglig bombing langs kystene hadde ødelagt det tyske nett av radiopilestasjoner og observasjonsposter. Men naar landgangen ble saa utrolig vellykket - naar de allierte i de første dagene ikke tapte en eneste mann under overfarten til sjøs - da kan det ikke være skyldes at tyskerne ble overrasket. Det viser at de i første omgang ikke har vaaget aa sette inn to av sine hovedvaapen, fly og ubaater, og heller ikke hovedmassen av troppene. Hva er grunnen? Vil hitler kaste hovedstyrken mot russerne og holde sig til en rent defensiv krigføring i vest? Sikkert ikke. Den tyske propaganda kjører om og om igjen samme gramofonplaten: invasjonen skjedde etter Stalins ordre, de allierte tjener bare Russlands interesser. Det tyder paa at Hitler siste haap er aa faa fred med England og Amerika etter at han har ødelagt deres beste ungdom i et knusende slag i Vesteuropa. En fortvilet plan - men det er nettop i samsvar med hitlers mentalitet aa ta denslags desperate chanser. Han vil sannsynligvis sette alt inn paa et kort. Men de alliertes bombing av Kanalkysten de siste maaneder har tydeligvis vakt tyskernes respekt. De vaager ikke aa levere det avgjørende slag for nær ved det veldig nøtt av omhyggelig utbygde flybaser i Sør-England. Antagelig vil tyskerne nøye sig med oppholdende kamper et godt stykke innover i Frankrike - kanskje helt til Maginot- eller Siegfriedlinjen. Først naar hovedmassen av de allierte tropper er kommet over, kan en vente at tyskerne vil kaste inn sine fulle fly- og hærstyrker. Samtidig vil de ubaatene prøve aa sperre Kanalen for videre tilførsel. De er hittil ikke satt inn av frykt for de alliertes motvaapen. Men de ligger samlet i sine betongskur langs vestkysten, som det ikke har vært mulig aa bombe istykker. Ubaatene vil kanskje først komme med i den avgjørende kamp, som hitlers siste trumf. En hard kamp ligger foran de allierte. Men setter hitler alt inn paa et kort, som det er grunn til aa tro, da kan avgjørelsen komme like braatt som ved Stalingrad. Og da vil vi faa se om ikke heltan med Chaplin-barten som vinner paa en like æreløs og stillferdig maate som sin engang saa store leder, Benito Mussolini.

NORSK JAGER I SPISSEN VED INVASJONEN. Reuters spesialkorrespondent Tighe tar graferer: Den norske flaaets jagere gaar til kraftige anfall paa tyske befestninger i Normandie. Særskilt den lille jageren Glaisdale, som er helt bemannet med nordmenn gjorde en lysende innsats ved det innledende bombardementet. Befalingsmannen, en 32-aarig kommandørkaptein forteller at hans fartøi ødela et tysk festningsverk. Det laa paa en høi klippe og ble skutt i brann av flere fulltreffere. Videre ødela Glaisdale to tyske 7.5 cm. kanoner. Den skjøt av 300 skudd paa 40 minutter med 10.2 cm. kanoner. Ilden ble aapnet paa 8.868 m. hold og endte paa 5.000 m. Glaisdale har operert i Kanalen og var med ved landstigningen i Nord-Afrika.

NYHETENE FRÅ LONDON SØNDAG DEN 11. JUNI 1944 KL. 18.30.

I Normandie holder de allierte nå en 80 km. lang front, som på det dypeste er 18 km. Den strækker seg fra Orne-kanalen nordvest for Caen til nord for St. Mere Eglise på Cherbourg-halvøya. Alle de allierte bruhoder er smeltet sammen. De hardeste kampene foregår i området ved Caen, der tyske panserangrep er slått tilbake. Veiknutepunktet Tilly-sur-Seulles mellom Caen og Bayeux er tatt av de allierte. Amerikane har okkupert høytliggende terreng mellom Isigny og Carentan. Carentan er omgitt av store myrstrøkninger og holdes av tyskerne. Nordvest for Carentan er amerikanske fortropper omtrent halvveis over Cherbourg-halvøya. Varet har bedret seg, og de allierte har gjort svære flyangrep i og bak frontområdet. Spitfire-fly opererer fra flyplasser i frontområdet. Det dreier seg her sannsynligvis om "transportable" flyplasser, som med hengerer, stråttbær og det hele er fraktet over kanalen og satt opp av ingeniørtropper. Krigsskabene griper kraftig inn i kampen med sin ild. Tilly-sur-Seulles ble erobret ved hjelp av ilden fra krysserne. Det meldes om allierte fly som oppdager tyske panservogn-kolonner inne i skogene, eller ingeniørtropper som kamuflert med høy og halm holder på å legge ut miner. Flyene signalerer da til krysserne, som retter sin ild mot fienden kilometervis innover i landet. Før landingen var rakettbæterne særlig viktige. Strandhugget ved Dieppe i 1942 lærte de allierte at de måtte konsentrere en voldsom ild mot Atlanterhavsvollen for å holde tyskerne fast mens troppene gikk i land. Resultatet var en bunt full av raketter, som på et øyeblikk kunde fyre av en langt kraftigere salve enn andre krigsskip. Hundrevis av fresende projektiler sprenget på den mørke gjennom kystforsvaret, pulveriserte piggetrøden og fikk minene til å eksplodere. En tysk krigsfange forteller at bombardementet var voldeligere enn det verste han hadde opplevd ved Verdun i forrige krig, og saa snart det sluttet og tyskerne stakk hodet opp av skyttergravene, var allierte tropper over dem. - Norske jagere har vært blint de første krigsskip under angrepet på Atlanterhavsvollen.

Sørfronten. 5. arme har inntatt Montalto di Castro, 95 km. nord for Rom ved vestkysten. Ved østkysten er Pescara og 3 andre byer inntatt. Tyskerne har rømmet øya San Stefano midtveis mellom Civita Vecchia og Elba. Allierte fly bombet Triest i går og Brod i Jugoslavia i natt. Dessuten har amerikanske fly rettet kraftige bombangrep mot oljeforfineriene i Floesti i Romania, som eies av amerikansk kapital. Det er meldt at det ikke er noen forandringer på Østfronten. **Rolf Øksnevad** i den norske sendingen idag: I denne uken har det hendt store ting. Rom er falt uten kamp, fordi tyskerne ikke kunne forsvare byen. Tyskerne i Italia har kjempet meget tappert og svært inn alt de evnet. De hadde forbindelser landveien, mens de allierte måtte føre sine forsterkninger over sjøen. Men de allierte hadde større ressurser og større slagkraft. Og farten nordover er uoppgjelig. I Nordfrankrike har den tyske Atlanterhavsvollen fått et ganske stort hull i panseret. Ogsaa var flåte og vare fly er ned. Det er veiar felles skjebne som avgjøres. I kampen mot A.T. har vi seiret i første omgang. Vaar ungdom har vist en strålende ånd, og quisling har vist seg å være av negativ verdi for tyskerne. Den heseblesende bolsjevik-agitasjon som gikk forut, viste bare tydelig at hensikten var mobilisering av ungdommen. Jeg ber Fuglesang og hans papageier motta min beste takk for den støtte han saa ufrivillig har gitt oss! Det lønner seg daerlig å undervurdere vaart folks sunde sans og motvilje mot alt hysteri. Hvis du blir forelagt spørsmål om du er tilhenger av bolsjevismen ell. lign., saa husk at du ikke har noe med å fylle ut eller skrive under erklæringer for tyskerne. Det gjelder om du er statstjenestemann eller ei. Svakhøt idag er svik. Vaare unge gutter må holde seg i dekning inntil videre, og maa hjelpes. Hold tett og hold sammen - for ungdommens sak, frihetens sak, som millioner kjemper og lider for idag. Det heter at Rommel har hatt 2 skuffelser: Landingsplassen ble ingen slakteplass, og hans forsterkninger blir forsinket ved at broene over Seinen er ødelagt av fly.

25 MAJ 1944

5/2 -
Mappe 32.
Eksp. /S.S. XX
Date
Den 24. mai 1944.
Lnr. 5276

Den 24. mai 1944

KONGESPELLET.

Den 24. mai 1944.

DE UNGES FRONT. Det fins folk som spør: hvor skal de unge gjøre av sig nar de ikke melder sig til arbeidsinnsats - de kan da ikke fortsette å leve utenfor samfunnet? Jo, det kan og maa de, sa lunge krigen varer. Husk at i virkeligheten lever vi alle sammen utenfor nazistenes "lovlige samfundsordning". Kan du svare ja, hvis politiet spør om du har overholdt alle nazi-foreordninger og paub? Hvem kan påvise at han har levert gummistøvle og at han har bare de nødvendige varer i spiskammeret, hvem har aldri stutt på trikken eller hatt jøssingposter i lommene? Hvert eneste menneske overtrer straffbare foreordninger mange ganger om dagen, bare for å sikre sig livets nødvendigheter. Da kan ikke ungdommen vike tilbake for en risiko, som det gjelder dens egne livsinteresser. Og det gjelder dessuten uendelig meget mer. Det gjelder en avgjørende fase i sluttkampen ved Tyskland. Det gjelder å vise tyskerne at vi ikke frivillig lar oss registrere, lar oss uutskrive, la var ånd knekke i noen ukers kadaverkursis ved Todt, og deretter lar oss putte inn i et tysk regiment. Det gjelder å vise tyskerne at de aldri vil kunne regne med vaar ungdom, ikke som soldater og ikke engang som ammunisjonslangere og arbeidere bak den første frontlinje. Vi star idag ved et avgjørende skille. Tyskerne maa forsta at vi blir uvillige redskaper, det begynner å gå op for dem. Men vaar front maa ogsaa være kraftig nok til å vise dem at presser de oss for hardt, opnar de bare å få stalsatt den norske ungdom til aktiv istedenfor passiv motstand. Nordmennene er et fredlig folk, og vi har lenge vært uten vapon. Men vare skoger og fjell kan gi ly til geriljastyrker i titusenvis, England ligger nær, og vapon vil det nok ikke skorte på, hvis kampen først begynner. Tyskerne maa regne med at Norge kan bli et nytt Jugoslavia for dem. Det er en tanke som maaner dem til forsiktighet, og en tanke som maa presse sig sterkere på, jo sterkere vaar front er, som maa komme til å sta klarere for fienden, jo klarere vi trekker vaar linje. Derfor gjelder det nettop idag at ungdommen holder en fast front. Vaklar den idag, vil det lokke tyskerne videre frem. Holder den i dag, vil det være dem en advarsel som blir nyttig for oss alle, ikke minst for de unge selv. Tidspunktet er avgjørende. Sluttkampen tar til, og det gjelder for oss å stå send i hjulene på den tyske krigsmaskin alt vi formår. I hvilken grad landet kan bli spart for blodig strid og ødeløggelse før tyskerne er ute, det vet vi ikke. Men en ting er sikker. Gir vi quisling lillefingeren til registrering, tar Hitler snart hele handen til bajonettbruk - og til bajonettstøt mot vare egne landsmenn. Men la tyskerne forsta: da vender vi heller bajonettene mot dem selv. Tyskerne har gjort oss en stor tjeneste. Ved å la sin vanvittige Propaganda om at "Norge er solgt til Russland" gå forut for registreringen, har de gjort det tydelig at den er første skritt til mobilisering av de unge arsklassene. For sent er feilen opdaget. For sent kommer erklæringen om jordbruk og skogbruk, om at det bare gjelder arbeidsinnsats. Ingen nordmann lar sig lenger narre. Og A.T. er det samme. Hva er vel A.T. annet enn argang 1924 i mobiliseringen.

HJEMMEFRONTEN I BY OG PÅ LAND. Vaar artikkel i vaar nummer for i går angaaende den mangelfulle forbindelse mellom land og by på vaar hjemmefront har satt i gang en meget livlig diskusjon om dette viktige spørsmål. Det lar sig nemlig ikke bortforklare at folk ut over bygdene ikke har sluttet op om de parceller var ledelse har sendt ut sa godt som ønskelig kunde være. Og det er ikke bare det, bygdefolket er blitt mer passivt ettersom krigens slutt nærmer sig. Det er blitt vanskeligere og vanskeligere å skaffe rekrutter til nødvendige arbeide. Dette er sa meget kjedeligere som tyngdepunktet i en eventuell motstandsbevegelse nødvendigvis maa ligge i landdistriktene

på størrelsen av overskriftene i Aftenposten. Vår regjering i London må selvsagt ha planene klar for en norsk administrasjon av Nord-Norge dersom landsdelen besettes av allierte tropper. En stab av sivile nordmenn må følge troppene i land, få kontakt med bra folk i administrasjonen her hjemme, få kastet N.S.-folk ut og gjort dem uskadelige, kort sagt bringe den norske siviladministrasjonen i gang under og etter kamphandlingene. På samme måten overtar hollenderne nå i praksis styret på de hollandske områder i Stillehavet etter hvert de blir befrikket av amerikanerne. Det viser seg selvsagt en rekke vanskelige praktiske spørsmål ved gjennomføringen, som må avtales på forhånd. Vår regjering har alt slike avtaler med England og U.S.A. Derimot har vi ikke hatt avtale med Russland, sikkert fordi en har regnet med at finnene vilde slutte fred, slik at russerne ikke behøvde delta i invasjonen i Norge. Men det ser ut som finnene ikke vil gi seg, og for tilfelle av et storangrep i nord må vår regjering få en detaljert avtale med Russland om samarbeidet under en mulig invasjon. Initiativet til avtalen ble tatt av den norske regjering. England og U.S.A. blir holdt underrettet om forhandlingen gang. Avtalen er ennå ikke ferdig undertegnet, men blir det sikkert om kort tid. Kanskje tyskernes krampaktige spøkeshistorier tar sikte på å gjøre opinionen her hjemme vaklende, så regjeringens forhandlinger med Russland blir vanskeligere? Det er også meget mulig at saken blir slutt så stort opp for å få et påskudd til mobilisering her hjemme. I hvert fall lar ingen seg vilde av tyskernes bluff. Nyhetene fra London den 14. mai kl. 18.30.

I Italia er tyskernes første linje knekket. Byen Castelforte er inntatt av franskmennene på den 5. armés front. De har også inntatt fjelltoppen Montemaio før Castelforte. Den er 1000 m. høi. På 8. armés front var det også langsom fremgang tross innbitt motstand. En amerikansk krysser beskjøt tropper n.v. for Gaeta. Igår var det kun 1 tysk fly over fronten. Idag litt mer tysk flyaktivitet. De allierte hadde igår rekordopstigning over Italia med 2.800 utfall over og bak tyskernes front. Siste døgn kraftig bombing av jernbaneknutepunkter mellom Rom og Florens, samt mot en stor viadukt sør for Brennerpasset. Albanske friskarer har inntatt 3 viktige steder i Albania: Corizza, Elbasani og Berat.

Igår var det ca. 3.000 fly over Tyskland og tyskbesatt Europa. Hovedmalene i Tyskland var et stort stalverk i Osnabrück og et oljeraffineri i Tütow ved Stettin. Amerikanerne var lenger mot øst enn noen sinne, helt inne over Polen. En stadig strøm av lettere britiske bombere angrep militærmål i Nord-Frankrike og Belgia.

Moskva meder: ingen kamphandlinger av betydning ved fronten. Et tysk angrep ved nedre Dnjestr slutt tilbake. Russiske fly har i Ishavet angrepet en tysk konvoi på vei til Norge. To troppetransportskip på 12.000 t. hver, 4 eskorteskib og 2 mindre marinefartøi senket, 4 andre fartøier fikk skade. 6 tyske fly skutt ned. Russerne har bombet tyske militære anlegg i Estland.

Japanerne er av engelske og kinesiske tropper drevet tilbake over elven Mozaun i Nordvest-Burma. Australiske tropper på Ny-Guinea har nådd et punkt ca. 50 km. fra Madang.

Tyskerne og nazistene utarbeider nå planene for innføring av en såkalt "arbeidsbok" for alle personer over 15 år. Den utarbeides av statspolitiet og Sosialdepartementet i fellesskap og skal tre istedenfor legitimasjonskortene som ikke lenger byr tilstrekkelig kontroll. Arbeidskortene betyr et nytt skummelt anslag på vår arbeidsfront og må sees i forbindelse med arbeidsinnsatsen.

Den 17. mai feirer vi i år med å vise tyskerne og nazistene vår isende forakt. Gatene skal ligge øde og tomme etter kl. 19. Ingen god nordmann vil vise sig utenfor en dør etter dette klokkeslett.

FINNENDE SKJEBNETIME+ Den finske ambassade er utvist av U.S.A., fordi medlemmene - finske quislinger - har drevet spionasje for Tyskland. Skal dette endelig åpne øinene på den finske regjering? Vil den endelig forstå at ethvert land som binder sin skjebne til Tyskland, blir utvetydighensynsløst, krystet til siste draape og saa slengt bort? I løpet av de siste 5 aar har finnene maattet gaa gjennom sin del av det mereritt verden har opplevd. Det nærmer sig siste akt. Men hvordan skal utgangen bli for Finland? Høsten 1939 tilbød russerne store landstrekninger i bytte mot Hangø og avsnittet nærmest Leningrad paa det Karelske Nes, men finnene var uforsiktige nok til aa avslaa. Dermed begynte russerne vinterkrigen, som saa ut som et overfall paa en liten stat, men i virkeligheten bare var en nødvendig sikring av Leningrad mot Nazi-Tyskland, som var overmektig i Østersjøen. Finnene forsvarte sig med et haltemot som ga russerne respekt for deres evne til aa hevde selvstendigheten og sette er nok en viktig grunn til at russerne seinere har vist sig saa langvarig overfor finnene. Det er ogsaa andre grunner. I de siste 2 aar har finnene staatt paa stedet hvil, det har faktisk vært en slags vaapenstillstand. Det er ogsaa sannsynlig at Finland ikke har villet sette noe inn paa aa storme Leningrad sammen med tyskerne. Har Finland nektet aa gi sig ut paa et slikt eventyr, har det selvsagt stemt russerne mer velvillig. De har iallfall i det siste aaret kunnet være sikre paa at finnene hadde stanset for godt. Det har derfor ikke betydd noen fare for russerne om de var langmodige og lot forhandlingene trekke ut. Og endelig er det en siste ting som har veiet tungt. Russlands forhold til småstatene paa Balkan og i Mellomeuropa. Bolsjevikspøkelset har her vært tyskernes kraftigste agitasjonsnummer. Men russerne kan peke paa at Hitler f.eks. først fikk landavstaaelser av Tsjekkoslovakia og deretter tok hele landet og satte opp en dukkerregjering, mens Russland nøide sig med grenseforandring overfor Finland i 1940 og ikke rørte dets selvstendighet eller indre forhold. Denne politikk overfor Finland vil russerne gjerne holde fast ved! De ønsker aa få forholdet til Finland i orden før de setter inn storoffensiven mot Tyskland, ikke minst p.g.a. det inntrykk det vil gjøre paa småstatene lenger sør. Dessuten kan de aa få konsentrert sine tropper. Alt dette gjør det sannsynlig at russerne ikke vil si nei, hvis finnene i dag for alvor ber om fred. Men det er ogsaa deres siste chance. Det er siste gang de har noe verdifullt aa tilby, siste gang de kan gi russerne vederlag, yde de allierte en tjeneste og bidra til aa korte krigen. De sitter med ett verdipapir igjen, men det kan fort bli forelået. Nektet regjeringen Linkomies paa ny aa slutte fred, vil landet miste den siste rest av sympati hos de allierte, og hva de senere kan bli villige til aa tilby, vil være av liten nytte. Finnene har vist sig beundringsverdige tapre og utholdende, men disse gode egenskaper er glidd ut i stahot. Det er selvsagt bittert aa maatte innrømme at man i 3 aar har holdt paa en tapende hest. Men finnene blir nødt til aa se sannheten i øinene. De gikk med Hitler da han kastet sig over Russland i juni 1941, og de gjorde den store dumhet at de ikke avsaat ved de gamle grensene av 1939, men rykket videre, tok en stor bit av den Karolen og slog sig til der som for godt. Det er vanskelig aa fortenke russerne i at de ønsker betaling og at de vil ha grensene rykket tilbake i stor avstand fra Leningrad. Vi vet at finnene ikke har det lett; tyskerne har bitt sig like fast i landet som lus i en saueskinnspele, finnene maa endelig en gang kunne riste lusa av sig! Tyskernes stilling er blitt saa vanskelig at det maatte kunne gjøres. Dette er den alvorligste av alle de stunder Finland har gjennomlevd. Det er landets skjebnetime. De siste 5 aars drama kan enda faa en utgang som blir, om ikke lykkelig, saa iallfall levelig for finnene. Det meldes at opposisjonen ønsker Paasikivi til statsminister. Han er ferretningsmann og høiremann, men staar paa en god fot med de ledende russerne og har vist sig som en ypperlig forhandler. Hvis regjeringen ikke gir sig, da kan dramaet slaa om i tragedie, i undergang. Det kan bli slutten, Finis Finlandia. Maatte det ikke skje! Regjeringen prøver aa kvæle opposisjonen, bladet Svenska Pressen ble forbudt for noen dager siden, bare fordi allierte nyheter ble slaa for stort opp. Folket skal kjøres blindt i avgrunnen. Men det er haap om at opposisjonen ikke lar sig kneble. Riksdagen er folkevalgt. Det gir haap.

NYHETENE FRA LONDON SØNDAG DEN 18. JUNI 1944 kl. 18,30.

Amerikanske fortrøpper meldes at ha nådd vestkysten av Cherbourg- halvøya et sted mellom Barneville-sur-Mer og Carteret. 30 km. nord for mellom Barneville og Cherbourg er allierte styrker i heftig kamp med tyskerne. Orville, 10 km. fra havet, er inntatt. Veien langs vestkysten bombes. Likesaa denne siste vei fra Cherbourg sørover under alliert artilleri-ild. Stort tysk motangrep utenfor Coentan er slått tilbake. Ved de andre avsnitt, Tilly-sur-Seules og Caen, er det bare lokal virksomhet. Det ser ut som om tyskerne setter alt inn paa aa holde hovedpunktene Caen, St.Lo, Lalognes og St.Haye-de-Puits. De allierte støter frem paa sidene, og det utvikler sig omringsningslag, som kan ende med at tyske garnisoner blir liggende igjen som "øyer" bak de alliertes front. Det har vært godt vær, og flyoperasjonene over fronten ble gjenoptatt i stor skala igaar. Dessuten var det kraftig bombing av tyske sambandslinjer og knutepunkter mellom Tours og Nantes. Det tyske flyvappet er tallmessig underlegent og det viser sig at tyskerne maa bruke piloter som kommer rett fra treningsleirene. 1300 svære amerikanske bombefly var idag over fabrikkomraader i Hamburg og Holland. Moskitofly var over Berlin. I natt ble Kiel bombet av moskitofly og miner lagt ut. Mannskapsløse tyske fjernstyrte fly har atter vært over Sør-England. Mange av dem ble ødelagt av luftvernet. Det er tatt i bruk nye metoder for aa bekjempe dem, som har vært uteksperimentert siden oktober ifjor. Flyene har ikke større fart enn andre fly, og deres baner kan forutberegnes, saa det ventes at motforholdsreglene snart vil bli effektive. Det har vært kraftig bombing fra alliert side i siste døgn av anleggene for mannskapsløse fly. Det har vært anrettet en del skade paa bygninger og en del mennesker er drept, i Sør-England, men det understrekes at denne utsending av mannskapsløse fly paa maafaa mot sivilbefolkningen ikke har annet formaal enn aa stive opp nazistenes kempot. Paa samme maate begynner skrytet om Atlanterhavsvollen etter at ubatene var blitt lammet.

Sørfronten. Øst for Appeninene er nytt terreng vunnet tross øket tysk motstand. 8. arme har passert Grosseto og trekker sig sammen om Perugia. 5. arme har ogsaa hatt ny framgang. Ved aa gaa mot øst istedenfor mot nord i det siste har de allierte trent en kile inn mellom de to deler av tyskernes styrker. Franskmennenes operasjoner paa Elba gaar bra. Under første fase av landgangen var det kraftige motangrep. Franske tropper har utslettet tyskerne paa den østlige, sydlige og midtre del av øya. Nye forsterkninger er landsatt. Det var ca. 1000 flytfall. 3 fly savnes. Oljeraffinerier paa Balkan er bombet paany. Russerne har trent 18 km. videre fram paa Karelska Neset og tatt en rekke tettbygde strøk. Finnene har lidd store tap og har maattet trekke sig tilbake saa fort at viktige broer ikke er blitt ødelagt. Russerne staar naa foran hovedforsvarslinjen for Viborg. Byen evakueres. Russiske fly- og sjøstridskrefter griper stadig inn i kampene paa Neset. Svenske aviser skriver: Den finske regjering prøver aa skjule for folket hvor alvorlig stillingen er. Fra tyskerne faer finnene ingen hjelp, bare ord i tyskernes aviser. Det er alt.

Det fjernøstøsten har amerikanerne utvidet sitt bruhode paa Saipan i Marianerne. 50 japanske fly er ødelagt ved angrep paa en større flybasis.

Inntil 26. mai 1944 var 259 nordmenn henrettet etter tyske dødsdommer. Dertil kommer de som er drept under flukt eller paa annen maate, de som har begaatt selvmord eller er døde i fengslet. Den tyske Brysselradioen har bekreftet at kong Leopold av Belgia er ført til Tyskland, "for aa fjerne ham fra faren for flyangrep." En del Hitler-Jugend er med og hjelper til i Normandie. De allierte har tatt til fange tyske "hirdjenter" mellom 13 og 18 aar gamle, og gutter ned til 12 aar. Store mengder av tyske "invasjonsprammer" er sendt nordover fra Danmark. For noen dager siden gikk en flaaet paa 60 lystyachter og kuttere nordover gjennom Øresund. De var plukket sammen i danske havner. Det gjette paa at de skal til Norge og være i reserve hvis tyskerne skal rømme landet. En god idé om de gjorde det!

22 JUNI 1944

Nr. 19 - 1. aarg.

KONGESPEILET.

Den 22de Juni 1944.

DEN FRANSKE HJEMMEFRONT IDAG. Spenningen i Frankrike er idag paa bristepunktet. Landet viner friheten etter de Forenede Nasjoners landgang i Normandie. Samtidig er alle paa det rene med at de staar overfor et av de blodigste kapitler i landets lange historie. Det er ikke bare de regulære franske troppeavdelinger som er inkorporert i de allierte armeer, som kommer til aa lide store tap, men ogsaa de to store grupper som aktivt slaass innenfor Frankrikes grenser, sabotørene og partisanavdelinger. Kort etter landstigningen ble meldt fra Algierkringkastningen at de franske sabotører i høi grad har bidradd til landgangens heldige forløp ved aa avskjære tyskernes sambandslinjer til fronten, og dermed hindret Rommels forsterkninger aa komme frem. Partisanavdelingene, som er fullt militært opsatt, og er godt utrustet med lette automatvåpen, har faatt beskjed om aa holde sig i ro inntil nærmere ordre blir gitt. Det foreligger dog meldinger om at de er begynt aa røre paa sig. Paa grund av de særlige forhold partisanavdelinger maa operere under, er disse tropper særlig konsentrert i avsnitt som er vanskelig tilgjengelige for tyskerne.: Alpene, Vogeserne, Jura, Pyrenéerne og Bretagne. Det meldes saaledes at byen Tarbes i Syd-Frankrike er besatt av partisantropper. Opgaver fra Spania sier at henved 1/2 mill. mann opererer i Pyrenéerne. Sveitsiske meldinger gaar ut paa at distriktene omkring Grenoble, Limoges og Lyon er fullstendig infisert av frie franske styrker. Disse opgaver fra "reisende som nettop er ankommet fra Frankrike" lukter dog for meget av tysk propaganda, som gjennom slike meldinger vil faa aa triotene til aa røre paa sig, og deretter kvele aksjonene i fødselen. Partisanerne betyr nemlig en meget aktiv trussel for de tyske styrker., især da de som er stasjonert i Syd-Frankrike, heter det i en United Pressmelding fra Madrid. Det holdes ikke for usannsynlig at landgang i nord-vest kan resultere i en tysk evakuering av Syd-Frankrike. Det finnes nemlig bare faa jernbaner til denne landsdel. Av disse løper to gjennom Toulouse. Om partisanerne i de syd-vestlige provinser gaar til samlet aksjon, kan jernbanen gjennom Lyon avskjæres, saaledes at de tyske troppekontingenter i syd kommer i en vanskelig stilling. Partisangruppene er meget godt organisert under en felles ledelse, som igjen mottar sine ordrer fra den Allierte Overkommando, saa slike aksjoner er innen rekkevidde. Og hvordan er saa stillingen inne de franske quislingers leir. At de skjølver i buksene er ganske klart. Uenigheten mellom "collaborationistene" i Paris og "attentistene" i Vichy er bitterere enn noensinne, men striden mellom de to som slaass om tyskernes gunst, Doriot og Deat, er foreløbig bilagt under trykket av den truende fare. Doriot har innvilget i at medlemmene av det Franske Folkeparti en quislinggruppe - kan gaa inn i Darnands milits, som noenlunde tilsvarer va r hird. Laval er traadd mer i bakgrunnen, da man frykter for at han skal gjøre en av sine beryktete politiske kuvendinger. Darnand, som ble utnevnt til innenriksminister av Pétain den 13. juni er p.t. den store mann i Frankrike. Han kan kalles Frankrikes Himmler. Han har opprettet sårdomsstoler overalt i landet, som meget summarisk idømmer og eksekverer dødsdommer. Han er meget farlig, da han har forstaatt aa smugle sine spioner inn i motstandsbevegelsen, som til gitt tidspunkt angir de hemmelige ledere. Fra januar iaar til nu er det fengslet ikke mindre enn 20.000 mann. De som faller i tyskernes klør gaar det ikke bedre, idet partisanerne stikk imot all folkerett blir skutt som franktirører. Tyskerne og deres hjelpere har aktivt vært med aa skape den franske motstandsbevegelse. Denne er hovedsaklig bygget op av menn som har søkt tilflukt i fjellene for aa slippe aa utføre tyskerarbeid. At de ikke har lært noe av denne fadese kan vi se paa utviklingen her hjemme i den seneste tid. Men i Frankrike er utviklingen kommet ennu et skritt videre. Den franske ungdomstjeneste, som tilsvarer A.T., er ifølge forordning av Pétain den 13. juni oppløst, fordi dens medlemmer "trenges bedre til innsats paa annet held". Dette skulde vel være et avgjørende og slående bevis for at vaar Hjemmefronts Ledelses parole mot A.T. er riktig og forutseende. Vi har i det hele meget aa lære av utviklingen i Frankrike, idet begivenhetene der ligger et skritt foran det som hender her hjemme. Vi kan meget godt komme i samme situasjon, og det er godt aa ha høstet lærdom. Tyskernes metode i de forskjellige land har en tendens til aa gjenta sig selv. Ogsaa quislingene har grund til vaakent aa følge utviklingen der nede. Det hat som gjen-

nem 5 lange, harde år har vært bundet og opmagasinert, slaar nu ut i lys lu
De franske quislinger seer neppe rolig om nettene. Og de her i Norge, som
har den tvilsomme ære av ha skapt en internsjonal standard, de som har skapt
selve betegnelsen "quisling" - det mest forakttulle et menneske kan bli kalt
har det neppe bedre. Ogsaa de kan med angst og baven følge kommunikaerene fra
de franske patrioter paa hjemmefronten.

NYHETENE FRA LONDON TIRSDAG DEN 20. JUNI 1944 KL. 18,30.

Amerikanske styrker har inntatt Montebourg og rykket videre nordover.
De staar 9 km. fra Cherbourg og angriper de ytre forsvarsverker rundt byen.
Knutepunktet Valognes er innesluttet paa 3 kanter, paa vestsiden staar de
allierte bare 3 km. fra byen. Ved havet i vest har amerikanerne rykket
8 km. nordover fra Barneville. Sørpaa staar de allierte 3 km. fra St. Lo.
Tyskerne paa den nordligste spissen av Cherbourg-halvøya er avskåret og
lider under mangel paa forsyninger, men selve byen Cherbourg er omgitt av
sterke forsvarsverker, og det kan ventes en hard kamp. Amerikanerne har
naa faatt permanente flyplasser i Normandie. En tysk flyplass er ogsaa
erobret. Over 1500 amerikanske bombefly eskortert av et stort antall
jagere bombet i gaar oljeraffinerier og anlegg for syntetisk olje i Ham-
burg, Hannover og Magdeburg, og en flyfabrikk i Braunschweig. Startplassen
for mannskapsløse fly i Pas de Calais ble ogsaa bombet kraftig. En
del mannskapsløse fly var i formiddag og i natt paa ny skutt ut over Sør-
England. Det oppsto en del skade paa liv og eiendom. En stor del av
flyene ble skutt ned av jagere og luftvern og falt i havet eller paa aa-
land. Det regnes at de allierte ved sine bombeangrep paa tyske fly-
fabrikker har nedsatt produksjonen av mannskapsløse fly til under en fjer-
tedel av det opprinnelig planlagte. Gjennomsnittlig er det ved disse
flyene bare kastet ned ca. 120 tonn sprengstoff over Sør-England pr. døgn.
Livet i London gaar sin gang. Parlamentet fortsetter drøftelsen av
etterkrigsproblemer.

Sørfronten. 8. arme har inntatt Perugia og rykker videre fram. De allierte
er kommet nordenfor Trasimeno-sjøen og søker fram mot Arezzo. Paa vest-
siden er 5. arme kommet 15 km. videre fra Grosseto og fortsatter tross
tysk motstand. Ved Adriaterhavet er Tessino-elva naadd. Ved ~~fransk~~
middagstid i gaar var franskmennene herrer over hele Elba, i og med at den
viktige havnebyen Porto Ferrajo ble inntatt. Bare noen faa tyskere er
kommet unna fra Elba. Franskmennene har tatt 1800 fanger.

Østfronten. Russerne har utvidet sin bresje i Mannerheim-linjen til en
bredde av 50 km. og staar paa et punkt 16 km. fra Viborg. Det arbeides
sterkt paa aa faa omdannet den finske regjering, særlig er det paa tale at
statsminister Linkomies og finansminister Tanner skal tre tilbake. Det
heter at marskalk Mannerheim er velvillig innstilt overfor en omdanning av
regjeringen og innledelse av fredsforhandlinger. Den finske minister i
Stockholm, Gripenberg, har vært en tur i Helsinki, og det tyder paa en
fredsføler. Men fascistiske kretser i Finland, som støttes av tyskerne,
er svært aggressive for tiden. De har oppnaadd at den sterke liberale
opposisjon ikke har faatt komme offentlig til orde med sine krav om fred.
Under fredsforhandlingene i vinter truet fascistene med aa gjøre et kupp
ved tysk hjelp. Ogsaa denne gang vil tyskerne sikkert prøve aa hindre
en fredsslutning, men en regjeringsomdannelse er sannsynlig, for freds-
opinionen er sterk. Finnene hadde ikke regnet med at russerne vilde an-
gripe dem. Og hvis Viborg faller, er Finlands strategiske stilling straks
betydelig forverret.

Over 300 japanske fly er ødelagt under angrep paa amerikanske fløtestyrker
utenfor øya Saipan søndag.

De italienske partisanene har herredømmet over fleste av fjellpassene paa
grensen mot Frankrike. De franske partisanene har paa tilsvarende maate
et hovedstøttepunkt i fjell-landskapet Savoien paa grensen mot Italia.
Derfra sprer organisasjonen sig ut over hele Frankrike. Den tar særlig
sikte paa aa gjøre skade for tyskerne ved sambandslinjer og knutepunkter.

ØNSKES BYTTET.

2 ministeruniformer, sydd 1941 og 1942, litt
frynset i kanten, s.b. med en liten baat.
Bill.mrk. "Letrodd".

27 JUNI 1944

A

Nr. 20 - 1. aarg.

KONGESPELLET.

Den 23. juni 1944.

IBSEN'S MENING. Gjennem lange år har tyskernes trampende støvler gitt
gjenlyd i mørklagte gate over hele Europa - fra Prag til Paris, fra Amster-
dam til Athen. Vi har lært aa forstaa hva Ibsen følte da han skrev fra
Dresden under tyskernes seierstog i Frankrike i desember 1870:

Her jeg lever paa en vis, pral og skraal og flagg paa stang,
som de lever i Paris: "Wahht am Rhein" som kalles sang,
Svære tyske floskelhelte, De kan tro at mangen gang
som med vold vil verden velte, kjennes kredsen knapp og trang.

Men det har lysnet, og vi nærmer oss slutten. Nagistenes militærpolitikk
og umettelige erobringstog har gjort alle til fiender av Tyskland, og
det har gaatt som Ibsen spaadde:

Just i seiren bør forliset:

Preussens sverd blir Preusser-riiset.

Sluttangrepet mot Tyskland vil bli satt inn fra alle kanter. Tonen i Ber-
lin begynner aa bli spakere. For 14 dager siden het det at de allierte
landgangstropper i Normandie vilde bli kastet paa sjøen. Men skjebnen har
villiet det saa underlig at i dag er det tyskerne i Normandie, ute paa
Cherbourg-halvøya, som staar i fare for aa bli kastet til sjøs. Enda er
det bare forpostfektninger som foregaar, om Finland i øst og om den før-
ste havnebyen i vest. Men kanskje kan kampene i Normandie gi et bilde
i det smaa av hva som forestaar.

ER INVASJONEN I FRANKRIKE BARE ET SKINNANGREP? I Sverige er det mange
som er av den opfatning at de allierte ennå ikke har satt inn hovedstøtten
mot Festung Europa. Tross den voldsomme kraft som fremstøtten i Normandie
blir ført med staar det fremdeles store styrker parat til innsats. Det
er meget mulig at landgangen har som hovedformaal aa binde saa store styr-
ker som mulig for aa faa tyskerne til aa blotte sig et annet sted. Eisen-
hower har tropper samlet paa strategiske punkter rundt om Europa og i Euro-
pa, og han har mange muligheter aa velge mellom. Han kan velge naar og
hvor han vil slaa til og tyskerne kan ikke hindre ham i dette. Det er især
en ting som tyder paa at han vil prøve aa komme inn i Tyskland ad annen
vei enn fra ~~Tyskland~~ Frankrike; Maginet - og Siegfriedlinjene. Disse for-
svarsverker vil det volde uhyggelige tap aa bryte igjennem. Meget kan spa-
res ved aa gaa en annen vei. Naar vi ser paa krigssituasjonen i dag er
det især Russlands hurtige og fullstendige gjennombrudd i Finland som
faller i øinene. Det er ikke lenge før Tyskland har mistet en av sine
kraftigste forbundsfeller. Med det nære militære samarbeid mellom Russ-
land og de styrker Eisenhower raader over, kan vi gaa ut fra at det plut-
selige angrep paa Finland er et ledd i den store allierte krigsplan.
Ved første blick er det forbausende at Russland istedenfor aa gaa mot den
rumenske oljen eller mot Polen og Baltikum gikk paa Finland i første om-
gang. Fra den fronten behøvde de ikke aa vente noen overraskelser. Det
er sikkert annet som ligger bak. I Sverige gaar fler og fler over til den
opfatningen at utsjaltningen av Finland er optakten til en alliert
sterkeoperasjon direkte mot den tyske Østersjøkyst, med innsats av baade
russiske og anglo-amerikanske styrker. Fra vest maatte da fløaten rydde

Danske Sund og Østersjøen for miner og slaa ned motstanden fra de tyske
landbatteriene i Storebelt og Øresund. Østersjøkysten er ubefestet, saa
noen alvorlig motstand mot selve landgangen kan tyskerne ikke yte. I Dan-
mark er det bare vestkysten av Jylland som er sterkt utbygget, mens derimot
Østkysten paa det nærmeste er uten forsvarsverker. Ved en slik operasjon
kunde de allierte for alvor utnytte sin store overlegenhet til sjøs. At
fløatebeskyttelse under landgangsoperasjonene har den største betydning
har vi sett i Normandie. En enkelt destroyer har større ildkraft en et
vanlig artilleriregiment. Flybeskyttelsen maatte komme fra finske og
fremskutte russiske flyplasser. At amerikanerne allerede nu benytter rus-
siske flyplasser under sine toktter over Balkan gir en pekepinn for den
kommende utvikling. Dersom et storstilet invasjonforetakende av denne
art blir gjennomført - og det vilde ligne Churchill aa sette i gang noe
slikt - vil tyskernes stilling være forvilet. Hvor skal de tropper komme
fra som skal stoppe de allierte i et område som tyskerne hittil har

Avd. 3A - 247/44
Lnr. 5209

regnet for sikkert. De store strategiske reserver som Halle røleben og de andre tyske militærkronikører skriver om, eksisterer nok bare i disse skrøpentes overanstrengte hjerner. Tyskerne vil ha hendene fulle med å demme for angrepene fra alle andre kanter: fra vest, fra øst, fra Italia, fra Balkan hvor general Wilsons armeer sikkert vil bli satt inn, samt fra alle Europas partisanhærer, som nok ikke blir den minste faktor i det kommende sluttoppgjøret. Invasjon på Østersjøkysten er bare et av de alternativer Eisenhower kan velge mellom, og som setter Hitlers og hans generaler mange gråa haar i hodet.

NYHETENE FRA LONDON TORSDAG DEN 22. JUNI 1944 KL. 18,30.

I ettermiddag meddelte sjefen for de amerikanske sjøstridskrefter i Stillehavet at fly fra amerikanske hangarskip mellom Filippinerne og Marianerne har tilfjeld den japanske høisjøflåten alvorlig skade. Ett hangarskip og 3 tankskip ble senket. 1 slagskip, 1 krysser, 1 lettere krysser og 2 hangarskip skadd, 21 japanske fly skutt ned. 49 amerikanske fly gikk tapt. Det kom ikke til noe sjøslag, da japanerne trakk seg tilbake for flyangrepene. Slaget begynte mandag ettermiddag. Dagen etter angrep store mengder japanske fly den amerikanske eskadren, men 353 ble skutt ned. Den japanske flåten må nå enten gå ut til kamp mot den amerikanske, eller se på at amerikanerne setter seg fast på steder hvorfra de kan true selve Japan.

I går foretok amerikanerne sitt hittil største angrep i dagslys over Berlin med 1000 bombefly og 1200 jagere. Det var kraftig tysk luftmotstand. 49 tyske jagere ble skutt ned. 43 amerikanske bombefly og 7 jagere gikk tapt. Braunschweig ble også bombet av amerikanske fly. Dessuten angrep amerikanske bombefly anlegg for syntetisk olje i Ruhlans 80 km. sør for Berlin og fortsatte derfra til baser i Russland. De tapte 3 bombefly og 2 jagere. På siste del av turen fikk de støtte av russiske jagerfly. Britiske moskitfly var i natt over Berlin. Andre britiske fly bombet industrimaal i Ruhr og Rhinland. Engelske fly la også ut miner. Videre ble startbanene for mannskapløse fly bombet. På Cherbourg-halvøya har de allierte gått fram 3-5 km. over hele fronten. Særlig betydelig framgang langs veien Valognes-Cherbourg. Det er kamper i Tilly-området. Ellers østruljevirkosomhet. På Cherbourg-halvøya har de allierte inntatt flere startplasser for mannskapløse fly, til dels i uskadd stand. Det regnes at 1/4 av startplassene finnes her, resten i Pas de Calais. En fjerde tysk general er falt i Normandie. Det har vært kraftig bombing av Chartres og andre jernbaneknutepunkter bak fronten, og av området nord for Paris. I de indre fjellbygdene i Bretagne har tyskerne satt inn egne avdelinger mot partisantropper. De ble slaatt tilbake.

I Italia har operasjonene vært sinket av kraftig regnvar, men framrykningen har fortsatt over hele fronten. Ved Adriaterhavet har de allierte nådd et punkt 50 km. sør for Ancona. I vest er 5. arme kommet 24 km. nord for Grosseto.

Russerne har tatt offensiven og trykker finnene tilbake på 3 fronter: nord for Onega-sjøen, på Anus-neset mellom Onega og Ladoga, og sør for Ladoga. Her er russiske fortropper kommet 20 km. fra Viborg. Det er ikke meldt at russerne har satt i gang noen offensiv mot Dietls tyske tropper lengst i nord.

Det er idag 3 år siden Hitler gikk til angrep på Russland. Fra Moskva er det gitt følgende oppgave over tapene på begge sider: tyskerne har tapt 7,8 millioner mann i døde og fanger, 70.000 tanks, 60.000 fly og 90.000 kanoner. Russerne har tapt 5,3 millioner mann i døde, fanger og savnede, mens 49.000 tanks, 30.000 fly og 48.000 kanoner er ødelagt. Moskva kringkaster understreket i dag de seire russerne har vunnet, den rolle geriljatroppene har spilt og den hjelp England og Amerika har gitt. Den allierte øverskammerende oppfordrer fiskerne til fortsatt ikke å fiske i kystfarvannene utenfor Holland, Belgia, Nord- og Vestfrankrike, og på Nordsjøfeltene utenfor Norge og Danmark, inntil torsdag 29. juni kl. 21.

I Oslo har det i de siste dager vært gate-razziaer etter vaapen og etter menn fra 21 til 25 år. Av disse er 120 tatt. 31 norske prester er for tiden fengslet, og 81 er forvist fra sine hjemsteder. Av disse er 20 blitt samlet på Lillehammer.

NAAR KRIGEN ER SLUTT. Etter forrige verdenskrig kom en voldsom reaksjon. I de land som hadde vært med i krigen, kastet alle lag av befolkningen seg ut i en hvirvel av fornøyelser. Ingen stengsler ble satt for trangen til å leve livet etter krigsarenes savn og lidelser. Tvert om, mange steder fikk nytelseslysten flere og flere kunstige stimulanser, lastene trivdes, lettsinnet steg, og oppløsningen og grobunn for uhyggelige vekster, som fascismen i Italia og nazismen i Tyskland. Ogsaa under denne krigen, mens verden forarmes, stiger vær trang til å få et ut av livet. Det er tildels berettiget nok, og denne trang bør få et utløp; men vi må sørge for at det ikke fører ut i samme uføre som under forrige etterkrigstid. Vi må huske på at verden er blitt fattigere i disse fem årene, at alt er blitt innstilt på krigsproduksjon, og at omleggingen tilbaketil fredsbehov nødvendigvis må ta tid. Medisinaldirektør Evang kom inn på disse tingene i et foredrag i London nylig. Han opplyste at verdens hvetelagre fra før krigen for langst er uttømt, men at nye lagre er lagt opp, slik at vi skal kunne slippe all rasjonering av vaart daglige brød så snart krigen slutter. Korn og mel vil vi få nok av; poteter selvsagt ogsaa. For ikke å snakke om at vi her landet før krigen bare spiste en tiendedel av den fisk vi fisket langs våre egne kyster, mens vi i dag må staa i kø for å få tildelt de saltetene som tyskerne lar bli til overs. Alt dette blir det selvsagt slutt på. Men vi må være klar over at det blir knapt med egg og koteletter, med privatbiler og silkestrømper for en god stund framover. Både verden og Norge er blitt forarmet etter årelang krig. Det kan ikke gå, hvis vi straks alle sammen skal forlange å få alt tilbake. Arbeiderne kan ikke kreve høiere lønn til gjengjeld for det de har savnet. Forretningsfolk kan ikke få adgang til ubegrenset avanse. Bedriftene kan ikke slippe unna høiere skatter, naar den krigsgjeld skal betales, som staten blir sittende med. Vi får vaart daglige brød uten rasjonering og klipp. Vi slipper å støvte gjennom mørklagte gater. Derimot er det tvilsomt om vi kan omgi oss med noen større luksus i vaart daglige liv i de første årene som kommer. Men er dette så forferdelig forlig? Det vi lengter etter, er dagen da vi skal se fremmede uniformer forsvinne fra norske gater og norske skoler, da vi skal slippe å høre tyskernes snakk innpå oss, da fengslene åpnes for våre beste og forræderne jages fra offentlige bygninger. Vi skal kunne tenke og tale fritt, høre og se og si hva vi vil. Den dagen skal vi tilbringe i en herlig festrus! Men vi bør ogsaa huske at siden er det bare ærlig arbeid som kan bringe landet på føte igjen. Med våre frie institusjoner og vår sunne sans skal vi kunne skape et godt samfund. Hvis vi bare viser taalmod naar det gjelder egne fordringer og krav, vil vi snart igjen få et lykkelig land. KANALØYENE vest for Cherbourg-halvøya har vært en del omtalt i det siste. Naar Cherbourg faller, vil tyskerne kanskje bli nødt til å evakuere dem. I allfall er det sannsynlig at de vil prøve å trekke infanteriet tilbake. Men øyene er i løpet av fire år blitt voldsomt befestet, og festningstroppene vil kanskje under alle omstendigheter bli latt tilbake.

Fra Amerika meldes at handelsflåten i Nord-Atlanteren i de 3 siste maanedene før invasjonen i Frankrike ble øket med 123 fartøyer i maaned, det vil si 4 nye skip om dagen.

Svenska Dagbladet opplyser at ca. 6-8.000 tyskere i de første par ukene etter landstigningen i Frankrike er sendt sørøver fra Oslo-fjorden, sannsynligvis for å forlegges i Danmark. En større manøvre som skulde vært holdt på Sjusjøen ved Lillehammer ble innstilt og store mengder materiell, flere hundre vogntaster, ble sendt sørøver igjen. Soldater som var forlagt til Sørlandet for å hvile ut etter kamper i Russland, ble plutselig transportert bort. Da oppbruddsordren kom, var det sterk bitterhet blandt dem, ved utsikten til atter å skulle ut i nye kamper. Tyskerne flytter sine lagre og kontorer fra byene som et led i forberedelsene mot invasjonen. Alle viktige sentraler har sine "alternative kontorer" i villastrøk utenfor byene.

NYHETENE FRA LONDON SØNDAG DEN 25. JUNI 1944 KL. 18,30.

Det meldes fra Eisenhowers bevegelse at amerikanske tropper står i utkanten av Cherbourg og at det avgjørende angrepet er begynt mot byen. Paa en 16 km. lang front, som strækker seg øst og vest for byen, står allierte styrker 5 km. fra sjøen. Tyskerne gjør forvilet motstand. Amerikanerne har et godt tak paa den utstikkende høiden syd for byen, som er nøkkelen til hele forsvarstet. Festningsverkene rundt Cherbourg er anlagt som en mindre Maginot-linje, men i langt større dybde, med en rekke underjordiske bombesikre befestninger utstyrt med rom etter rom. Ved hjelp av flammekaster og sprengstoff gjennom nedgangene blir mannskapet tvunget til å overgi seg. Varmeutviklingen er paa mange steder saa voldsom at tyskernes ammunisjonslagre springer i luft og bare paa grunn av varmen. I ett underjordisk rom ble ikke mindre enn 300 tyskere tatt til fange. De var halvveis bedøvet av sprengstoffvirkningen. I Caen-avsnittet kjempes det med store styrker. De alliertes kanonild er meget virkningsfull, men tyskerne sluss haardnakket. Tilly-sur-Seulles er gjeninntatt av britiske tropper. Her grep jagerflyavdelinger inn i striden. De allierte flyvæpnen har ellers vært i stor virksomhet siste døgn baade over og bak fronten. Elektriske kraftstasjoner ved Boulogne ble bombet. 55 tyske fly ble ødelagt. Deriblandt var 4 stykker fra en avdeling paa 12 tyske Messerschmidt-fly, som ble skutt ned av norske Spitfire-fly. De norske flyene led ikke noen tap. Baade i natt og i dag har det vært kraftige angrep mot baser for mannskapløse fly. Til sammen 1000 maskiner deltok i angrepene. Igaar ble 22 startanlegg for mannskapløse fly i Pas de Calais angrepet. Disse flyene regnes aa ha en aksjonsradius paa maksimum 240 km. De har en sprengstofflast paa omkring 1 tonn. De flyr noksa lavt og følger en rett kurs, de kan bare svinge noksa langsomt. Selv om maskinene kan innstilles ved starten, er det umulig aa bombe noe bestemt maal med dem, fordi vinden vil forandre deres kurs.

ØSTFRONTEN. Russerne har drevet 4 store åpninger inn i den tyske front i Hviterussland. De har naadd Dvina paa en 35 km. bred front. De står baade nord og sør for Vitebsk og truer med aa omringe byen. Fronten sør for Vitebsk er 80 km. bred og 20 km. dyp. Ogsaa mot de to andre tyske nøkkelstillinger i Hviterussland er russerne kommet et godt stykke fram. De står under 20 km. fra Orsj og under 40 km. fra Moghilev. Foran Orsj er fronten 15 km. bred, foran Moghilev er det en 50 km. bred og 20 km. dyp kile. Paa finskefronten har russerne gaatt over elva Svir i hele dens lengde fra Onega til Ladoga. Russernes innsjø-flaete har her grepet inn i kampene.

SØRFRONTEN. Baade den 5. og den 8. arme har hatt ny framgang. I ves har 5. arme en 65 km. bred front. Polonica ved kysten er inntatt, og lenger inne i landet er flere landsbyer erobret paa veien til Siena. Midtrenten står de allierte inne i Chiusi ved Trasimano-sjøen. Nord for Perugia gjør tyskerne kraftig motstand. Simplon-linjen er brutt mellom Milano og grensen av italienske friskarer. Tyskerne har trukket tropper fra Balkan til Nord-Italia som erstatning for dem som er sendt sørover til fronten. Siden landgangen ved Salerno er det tatt 36,000 tyske fanger.

Moskitfly angrep Berlin i natt. Staalverk i Ymuiden i Holland og flyplasser og bensinlagre ved Toulouse i Frankrike ble ogsaa bombet. I Nord-Burma har kinesiske styrker og luftbærne tropperrykket inn i det viktige knutepunktet Mogaung. Amerikanske styrker holder halvparten av øya Saipan i Marianerne. Derfra truer de baade Filippinerne og selve Japan. Amerikanske fly fra hangarskip har bombet Boninøyene 800 km. sør-øst for Japan. 72 japanske fly ble ødelagt.

Økanevad minte idag aa den gangen tyskerne triumferende kunde opplyse at de hadde utslettet byen Randon. Engelsk radio hadde nemlig meldt at tyske bomber ble kastet "at random" - d.v.s. paa slump. Naa har tyskerne for alvor gaatt inn for Randon som sitt store maal. De sender ut paa masfaa førerløse fly - det første brudd med førerprinsippet! Ogsaa dette viser tyskernes mannskapsmangel, som jakten etter norske gutter er et tegn paa. Ungdommen maa spre sig, og alle maa hjelpe dem. Vaar norske front er en del av ringen som slutter sig aa Tyskland.

Nr. 23 - 1. ark.

KONGESPEILET.

Den 29. juni 1944.

N.S.-MORDERE. N.S. har en egen metode aa kvitte sig med sine motstandere. De har vist sig som larvillige elever av Gestapo og S.S.. I de tilfeller hvor selv deres sardomstoler vilde finne et for svaakt grunnlag til aa la en upopular person bli henrettet, griper N.S. til et middelaldrisk vaapen - snikmordet. I regelen blir mordet gjort paa en måte som gir skinn av aa være utført av norske patrioter, som etter avsagt dem eksekverer henrettelser av angivere og lignende personer. Ved siden av aa bli kvitt uønskete folk, forsøker N.S. paa denne måte aa skape forvirring og splittelse innen den norske Hjemmefront. Vi skal nevne noen eksempler paa dette. Det første var mordet paa stedfortredende luftvernleder i Oslo, Harland, som aldri har vært medlem av N.S. og var ansett av sine kolleger som en renhædig kar. Vi er av forskjellige grunner forelselig avskåret fra aa bringe opplysninger om dette mordet, men det er all grunn til aa anta at det er tilskrevet en N.S.-mann. Det neste n+S. mord var paa forhenværende ord i Moss, forhenværende partimedlem, Torleif Nørø, som i midten av juni ble funnet druknet i Vannsjø, innsydd i en sekk. Nørø hadde trukket sig tilbake fra sine tidligere forbindelser. Et annet meget graverende mord er det som noen - antagelig 2 - N.S.-folk forsvet paa konsul Sigurd E. Roll Holmenkollen Kapell den 24. juni. Roll, som var amerikansk statsborger, var under forrige krig konsul i Königsberg, og la sig den gang saa store fortjenester i hjelpearbeid et overfor tyske barn, at han ble utnevnt til æresmedlem i Røde Kors. Han satt en tid paa Grini, men slapp ut igjen senere. Han fikk 3 skudd gjennom nakken. Osloavisene ble forbudt aa skrive nekrologer. Ingen vil la sig forvirre av disse skjendige mord. Naar Hjemmefrontens ledelse avsier dommen over en person, skjer det paa saa klare premissar at ingen kan være i tvil. Vi minner bare om henrettelsen av Lindvik. FINNLAND har overgitt seg paa naede og ubaade til Tyskland. v. Ribbentrop har vært paa besøk i Helsinki og latt finnene forstå at de varsagad skulde "anmode" tyskerne om aa sende seg flere tropper. President Ryti har utvilsomt faatt beskjed om at general Dietls tropper ellers vilde sette seg i bevegelse sørover fra Nord-Finnland, samtidaig som de fascistiske elementer i Finland vilde faa beskjed om aa reise seg og forsøke paa et statskupp. En hol del serlig av de yngre offiserene i hæren er sterkt innisert av nazisme, og regjeringen har ikke klart aa stå imot det dobbelte press fra tyskerne og de finske quislinger. Allerede under fredsforhandlingene med Russland i mars iaar kom det trusler om fascistisk kupp hvis ikke forhandlingene ble avbrutt, og regjeringen Linkomies lot seg skremme. For noen dager siden skal det ha vært voldsomme demonstrasjoner av et stort antall unge offiserer som vilde fortsatte krigen, og det kom til skyting i gatene. President Ryti undertegnet avtalen med Ribbentrop om aa kalle inn flere tyske tropper, og bestemte seg motstrebende til aa forelegge den for Riksdagen. Den vakte her kraftig motstand; baade det sosialdemokratiske og det liberale parti og det svenske folkeparti protesterte. I dag meldes det imidlertid at tyske tropper er rykket inn i Helsinki for aa hindre at Riksdagen faar annullert avtalen. Dermed er det dessverre ansees som gitt at motstanden mot tyskerne og de tyskvennlige krefter i Finland er slaatt ned. Det er ikke godt aa vite om russerne etter dette vil fortsatte offensiven mot Finland, eller om de vil la denne del av østfronten ligge til tyskerne er definitivt slaatt i penger sør. Men i alle fall er Finnlands fremtid ikke lys. Finnene har latt chansen til aa faa en god fred ved aa bryte med tyskerne gaa fra seg. Det er mer enn tvilsomt om den noen gang kommer tilbake.

TYSKERNE HAR IKKE LYST TIL AA GAA TIL SJØS. Fra Akers Mek. Verksted meldes det at tyske marinesoldater ikke har lyst til aa stikke til sjøs. Paa flere baater har tyskerne selv halet sand i rommekansimen for aa umuliggjøre avgang. Fjere offiserer er arrestert i denne forbindelse.

BERLINER BÖRZEN ZEITUNG gir tyskerne en aindommelig trost i en ledning russernes overveldende offensiv i øst. Russerne har i de forløpne 3 ar skriver bladet, lidt saa store tap i øst at de nu maa samle enorme mengder av tropper og materiell for de tør gaa løs paa tyskerne og deres forbundsfeller.

NYHETENE FRÅ LONDON ONSDAG DEN 28. JUNI 1944 KL. 18,30.

Det meldes om alliert framgang paa alle de tre frontene i Europa. ØSTFRONTEN. Vitebsk, Orsja og Zlobin er falt. I omraadet ved Vitebsk er 5 tyske divisjoner ødelagt. Tyskerne hadde 20.000 falne i Vitebsk og russerne stilte ultimatum til de resterende 10.000, som deretter overga seg. Orsja ble inntatt ved samtidig angrep av 3 avdelinger baade forfra og i flanken. Fra denne byen ble tyskerne kastet tilbake i villvorden mot elva Brjesin. Russerne staar naer bare 40 km. fra Borisovsk, det viktigste knutepunkt paa veien til Minsk. Sovjet-troppene har kontrollen over alle viktige veier og jernbaner som fore til Minsk, og det meldes at enkelte russiske avdelinger bare staar 80 km. fra byen. I Mogilev foregaar det stadig gatekamper, men de framrykkende sovjetstyrker har alt lagt byen langt bak seg. Bebruisk er nesten innesluttet, og 5 tyske divisjoner er faatt i fellen i dette omraadet. Alt i alt gaar russerne forover i raskt tempo over og som noen gang har vart i aksjon, angriper uopphorlig de retirerende tyskere og gir dem ingen hvile eller anledning til aa sette seg fast i nye stillinger.

Fra finskefronten meldes bare om ny russisk framgang mellom Ladoga og Onega, d.v.s. der fronten ennaa gaar et stykke inne i Russland. Det er ikke meldt om noen kampvirksomhet paa den del av fronten som ligger vest for Viborg.

VESTFRONTEN. Den britiske offensiv i Caen-avsnittet fortsetter med kraftig innsats av artilleri, infanteri og tanks. Det allierte luftvaapnet har ikke kunnet støtte operasjonene p.g.a. kraftig regnvar, men engelskmennene har likevel gjort god framgang. De har trent 10 km. forover og gaatt over elva Odon. Derfra støter de fram mot Orne-elva. De har ogsaa satt seg sikkert fast paa veien mellom Ville-Bocages og Caen, og truer selve Caen. Tyskerne gjør alt de kan for aa holde byen. Caen behersker nemlig det flate landet bakenfor, som egner seg glimrende til tank-operasjoner. I Cherbourg er all motstand opphørt, bortsett fra enkelte spredte skyttere. Øst for byen gjør tyskerne motstand ved Mauthuis-flyplassen, og vest for Cherbourg har ogsaa tyskerne et par reir som stadig yder motstand. Den tyske general v.Schlieben, som for kort tid siden oppfordret sine tropper til aa kjempe til siste mann, har selv overgitt seg og kom opp fra bunnen av en godt beskyttet bunker. Times skriver at v.Schliebens eksempel kan komme til aa virke kraftigere paa de tyske soldater enn hans ord. Tyske mammskapsløse fly har i natt og idag vart over Sør-England. Fra regjeringen ble det opplyst i Underhuset at en rekke startplasser for slike fly er blitt ødelagt. 1000 britiske fly var i natt over Frankrike og bombet startplasser for mammskapsløse fly i Pas de Calais, foruten andre maal, bl.a. flyplasser og en telefonsentral paa Brest-halvøya. Amerikanerne har rettet kraftig angrep mot maal i Saar-brücken og i Laon- og Paris-omraadet. Troppetog paa vei mellom Paris og Orleans er ogsaa bombet. Franske patrioter er meget virksomme mot jernbanelinjer og kanaler i Øst-Frankrike. Trafikken mellom Paris og Sveits er blitt lammet, saa togene maa ga over Bryssel. Det regnes at over 12 allierte divisjoner staar i Normandie. De alliertes tap av falne, searedede og savnede 6.-20.juni er litt over 40.000. Derav er den minste del falne. Tapene fordeler seg med ca.24.000 paa amerikanerne, 13.000 paa briterne og 2.800 paa kanadierne. Det regnes at tyskerne har tappt omkring 75.000 mann paa Cherbourg-halvøya, derav 32.000 fanger. I Italia har de tappt 80.-100.000 mann i de siste 6 uke.

SØRFRONTEN. Framrykningen fortsetter tross hardere tysk motstand. 5. arme har rykket 6 km. videre. Paa midtavsnittet staar de allierte 8 km. nord for Chiusi, og tatt flere nye landsbyer. Flere hundre amerikanske fly har bombet broer ved Budapest og maal i Brod i Jugoslavia. Flere norske skip har faatt 3-4 turer med forsyninger over Kenelen. Ingen sjøfolk omkommet. 1 skip tappt ved kollisjon. - Store politistyrker er sendt mot unge menn ovenfor Fagernes. Det kom til skuddveksel, og tyskerne trakk seg tilbake. - København er i undtagelsestilstand.

Nr. 24 - 1. aarg.

KONGESPELLET.

Den 1. juli 1944.

NAZIFREMSTØT MOT INDUSTRIEN. Industrien har hittil hørt lite fra sine bransjeforeninger. Disse er som bekjent nyordnet og lagt inn under Nærings-sambandet, med nazi formenn og -sekretærer. Det er ogsaa omtrent styrer i foreningene, men styremedlemmene har i de aller fleste tilfeller protestert mot opnevnelsen. Nu ser det imidlertid ut som om bransjeforeningene skal begynne aa røre paa sig, og i disse dager er det fra enkelte av dem gaatt ut sirkularer til "medlemmene" - medlemskap er tvungent for alle innen bransjen - om at foreningene har faatt tildelt visse oppgaver som før laa under Næringsdepartementet, med hensyn til fordeling av raavarer etc. Sirkulærene er holdt i en slik form at det ved første øiekast kan synes nærliggende aa svare. Det henvises saaledes til kommende fordelinger av raastoff, og det spørres om hvilke varer bedriftene spesielt mangler. Alt sammen forlokkende - og hele tiden med trusselen liggende paa lur; dersom ikke henvendelse gjøres til foreningene er det slutt med tildeling av raavarer. Bransjeforeningene er imidlertid maktesløse saa lenge bedriftene staar i samlet front. De tør ikke la arbeidslivet stoppe grunnet et prestisjespørsmål. De paroler bedriftene har aa arbeide etter, er klare og entydige. Sirkulæret maa legges bort ubesvart. Det er et plumbt forsøk paa aa faa de norske bedrifter til aa anerkjenne den nazistiske næringsorganisasjon. I og med at man begynner aa korrespondere eller paa annen maate tror i forbindelse med foreningen har man jo de facto anerkjent den som saadann. Parolene innskjerpes derfor: He intet aa gjøre med de nazistiske næringsorganisasjoner - og betal ikke kontingent til dem. Nekt likebeds aa ta inn tvangsutskrevet arbeidskraft.

FINNLANDS SKJEBNE. Aa tvinge smaa stater i kne ved kalde og kyniske trusler har vart en av Joachim v. Ribbentrops spesialiteter. Og i Finland greide han aa vinne en ny seier av dette slags, i den 11. time før han selv forsvinner fra arenaen. Under besøket i Helsinki tvang han president Ryti til aa undertegne en anmodning om aa faa flere tropper fra Tyskland. Og tyske tropper ble sendt inn i Helsinki for aa hindre at Riksdagen skulle annullere avtalen. Disse dramatiske hendinger er avslutningen paa den langvarige dragkamp mellom de freds- og de krigsvennlige i Finland. Iallfall den foreløbige avslutning. Det har lenge vart ønsket om fred innen store deler av folket og Riksdagen, foruten blant de eldre og mer sindige av offiserene, med feltmarskalk Mannerheim i spissen. Men paa den andre siden har kreftene som arbeidet for fortsatt krig vart sterke. En krig følger sin egen lov - den river de unge, de ivrige, de aktive med seg. President Ryti og statsminister Linkomies har vart svake og vaklende i sin politikk og har bøyd seg for presset fra dem som gjorde hardestt paagang, og det var de krigsvennlige. Forhandlingspartiet har hatt som sitt ledende navn den 74-aarige Paasikivi. "Handlings"partiet derimot har hatt hardere krefter, yngre og mer paagaaende elementer. Serlig blant de yngste offiserene fins det mange tyskvennlige. De er blitt voksne under inntrykket av den 5-aarige krigen med Russland, de ser ikke annet enn den, og den gamle forbindelse med demokratiet og den vesteuropaiske kulturskrets staar for dem som fjern og uvirkelig. De hissigste av dem var villige til aa gjøre seg til quislinger og prøve et ulovlig kupp for tyskerne hvis regjeringen sluttet fred. Truselen om en bergkrig har de ogsaa virket sterkt til at regjeringen bøyd seg for Ribbentrop. Men hvordan vil det naa gaa Finland? Kanskje vil russerne foreløbig nøye seg med aa kaste finnene ut av Russland, og deretter stanse og vente til tyskerne er slaatt definitivt paa hovedfronten. I saa fall vil finnene muligens faa enda en chance til forhandling. Russerne har ikke vist noen lyst til aa sluka Finland. Finnens tapre forsvar har vist at de vilde bli et opprørskelement innenfor Russlands grenser. Men hvis de erobringlystne tyskvennlige krefter definitivt faar overtaket i finsk politikk, kan russerne forandre mening og ensa en erobring av hele Finland for nødvendig for aa sikre Leninrad. Det kan derfor fortsatt vere grunn til aa følge utviklingen i finsk politikk med spenning. Det er ikke sikkert at tyskerne har raad til aa holde tropper i Finland saa lenge.